

KELEIVIS
Prenumerata - Subscription
Amerikoje ir užsieniuose
metams — 1 year \$7.00
pusei metų — 6 months .. \$4.00
KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

KELEIVIS

THE TRAVELER ——— LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
(Except for two weeks in July)
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1966
KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

NR. 31

"Keleivis" telefonas AN 8-3071

SO. BOSTON, MASS., 1973 METŲ LIEPOS - JULY 31

Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Ataskiro numerio kaina 20 centų

69-TIEJI METAI

Svarbūs klausimai Vliko taryboje

Vliko pirmininko pranešimas apie Europos Saugumo konferenciją. Kaip Suomijos užsienio reikalų ministerija aiškina pabaltiečių delegacijos suėmimą. Protestas Suomijos vyriausybei. Pasiruošimai Europos Saugumo konferencijai. Brazinskių byla vėl atidėta rugpjūčio 22 d.

Liepos 20 d. New Yorke įvyko Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Tarybos posėdis. Jame buvo aptarta tolimesnė veikla po Helsinkio įvykusios Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijos, kurios metu aktyviai pasireiškę lietuvių, latvių ir estų igalioji asmenys buvo Suomijos valdžios areštuoti. Papildyta 1973 m. Vliko sąmata, išklaustas Politinės komisijos pranešimas ir kiti klausimai.

Dėl Helsinkio įvykių trumpą žodį taręs Vliko vicepirmininkas, laikinai einąs pirmininko pareigas, Juozas Audėnas, perskaitė Suomijos užsienio reikalų ministerijos liepos 5 ir 6 d. išleistus oficialius komunikatus, kodėl buvo sulaikyti devyni užsieniečiai. Pranešėjas pabrėžė, kad pabaltiečių delegacija, nuvykusi į Helsinkį, kur vyko Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencija, savo aktyvia politinė veikla sukėlė ant kojų ir Suomijos valdžią, ir spaudą, ir visuomenę. Visa tai atsispindi Suomijos spaudoje, kurios keliolika iškarpų su vertimais į anglų kalbą gavo Vlikas.

Liepos 7 d. "Helsingin Sanomat" įdėjo ilgą straipsnį, pavadintą "Baltiečiai buvo apklausinėjami ir už Helsinkio". (Kaip jau žinome, kai liepos 6 d. suimtieji policijos buvo iš kalėjimo paimti, jie buvo nuvežti užmiestini ir visi laisvai patalpinti gerame kambaryje, iki po to juos nugabeno į Inter. Continental viešbutį, o iš ten su pasiimtais daiktais nugabeno į Marksų viešbutį).

Svarbu tai, kad šis laikraštis įdėjo ir oficialų Suomijos užsienio reikalų ministerijos liepos 5 d. naktį komunikatą (laisvas vertimas iš anglų kalbos):

"1973 m. liepos 5 d. popiet Helsinkio kriminalinė policija buvo priversta apklausinėti keletą užsieniečių, kurie turėjo ir dalino savo raštus (written material). Atvykę kaip turistai į šį kraštą, apklausinėjami asmenys tuoju išvystė savo aktyvią politinę veiklą. Norėdami su trukdyti užsienio reikalų ministerijai, susirinkusių Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijos, posėdžio darbą, jie pradėjo dalinti aukščiau minėtus savo raštus. Po apklausinėjimo apklaustieji turėjo teisę laisvai judėti šalyje, išskiriant patalpas, kur posėdžiavo susirinkę ministrai, kad jų darbui nebūtų trukdoma ir kad jie (klausinėtieji) nutrauktų savo politinį aktyvumą. Klausinėtieji asmenys pasisakė esą artiname ryšį su pabėgėlių organizacijomis, veikiančiomis JAV ir Kanadoje, ir kad jie atstovauja toms organizacijoms".

Liepos 6 d. užsienio reikalų ministerija išleido kitą komunikatą tokio turinio (laisvas jo pirmosios dalies vertimas iš anglų kalbos):

"Liepos 5 d. po pietų ir vakare devyni svetimšaliai buvo nugabenti į Helsinkio policiją apklausinėjimui. Po apklausinėjimo jų daugumai buvo per vėlu tą patį vakarą pasirodyti viešbutyje, į kurį jie toliau galėjo vykti. Vienas iš jų tuoju taip ir padarė, bet kiti panoro pasilikti čia, policijos būstinėje, iki ryto".

(Ta būstinė tai buvo kalėjimas, tur būt, policijos daboklė, į kurį suimtieji buvo nugabenti, paimti iš jų diržai, kaklaraiščiai ir kt., dėl baimės, kad jie nenusizudytų. E. red.).

Aukščiau minėto laikraščio korespondentas klausė vidaus reikalų ministrą, aukštus užs. reik. ministerijos ir policijos pareigūnus, bet niekas nenorėjo susidariusios painiavos aiškinti.

Pabaigęs savo pranešimą, J. Audėnas pasiūlė pasiųsti Suomijos vyriausybei protestą dėl jos neteisėtų veiksmų — Pasaulinės Baltų Santalkos atstovų arešto. Šiam pasiūlymui taryba pritarė, pavedė valdybai tai atlikti ir savo protesto notos nuorašus pasiųsti kitoms vyriausybėms ir spaudai.

Toliau buvo apsvaistyti kiti darytini žygiai, nes konferencijos koordinacinis komitetas Zenevon susirinkęs rugpjūčio 29 d., o komisijos pradėję savo darbą rugsėjo 18 d. Taryba pavedė valdybai Europoje susirasti lietuvių organizacijų asmenis, kurie pasistengtų paveikti savo gyve-

IŠ SENESNIŲJŲ VILNIAUS DIENŲ

Kaip neseniai rašėme, Vilniuje jau prieš Pirmąjį pasaulinį karą buvo keli šimtai lietuvių mokslėjų, kurių nemaža dalis buvo susiję su lietuvių ir ateitininkų kuopas. Ateitininkai turėjo atskirą literatūrinę kuopelę. Joje buvo tie, kurie la biau domėjosi lietuvių literatūra ir patys bandė kurti. Kuopelė leido ranka rašytą "Rytų Aušrę", o 1913 m. pavasarį išleido 16 puslapių leidinį "Sniegams tirpstant", kuriame rašė Kazys Binkis, Matilda Sveikauskaitė (Pušaitė), Juozas Pronsus (Ainis), J. Ramanauskis (Nelaiko Aidas), Pranas Indriūnas (Pr. Banga). Jį redagavo Kazys Binkis. Nuotraukoje kuopelės nariai 1912 m. gruodžio mėnesį, iš kairės į dešinę sėdi Matilda Sveikauskaitė (mirusi), Kazys Binkis (miręs) ir Viktorija Gravrogaitė (Lietuvoj), stovi — Pranas Indriūnas (Lietuvoj), Juozas Ramanauskis (likimas nežinomas), Juzėnas (likimas nežinomas), Aleksandras Marcinkevičius, dabar Manta utas (JAV-se) ir Jackus Sondeckis (JAV-se).

namo krašto vyriausybės palankiam Lietuvos klausimo sprendimui. Antra, kad visi žygiai būtų daromi drauge su latviais ir estais, kaip tai sėkmingai buvo atlikta Helsinky.

Ryšium su čia minima konferencija Vlikas turėjo ir daug išlaidų. Todėl Vliko vicepirmininkas, A. Vakselis, painformavęs apie šių metų pirmosios pusės sąmatos vykdymą, prašė tarybą š. m. sąmatą papildyti \$8.000, nes tam reikaliui kol kas nebuvo numatyti kreditai. Taryba sąmatą prašoma suma papildė.

Vicepirmininkas J. Valaitis painformavo tarybą, kad valdybos projektuota lietuvių veiksmų konferencija sušaukti rugpjūčio 18-19 d. atidėta.

Dr. B. Nemickas, politinės komisijos pirmininkas, pranešė, kad tarybos jai duotus uždavinius komisija įvykdžiusi.

Pabaigoje J. Audėnas pranešė, kad liepos 6 d. Ankaros aukščiausios teismas svarstė P. ir A. Brazinskių bylą. Prokurorui pareikalavus, byla buvo atidėta svarstyti rugpjūčio 22 d. Prokuroras pareikalavo padaryti naują ekspertizą, kad būtų išaiškinta, kieno ir kokių ginklų buvo peršauta stiuardės 1970 m. spalio 15 d., kai Brazinskių iėktuvą nukreipė nusileisti Trabsono aerodrome.

Posėdžiui pirmininkavo Jonas Vilgaly, Mažosios Lietuvos rezistencinio sąjūdžio atstovas, sekretoriavo Vytautas Vaitiekūnas, Lietuvių krikščionių darbininkų s-gos atstovas.

(ELTA)

Sen. Jacksonas vis labiau kaltina žemės ūkio departamentą dėl kviečių pardavimo sovietams: neapskaičiavęs atsargų, pardavė tiek, kad sudarė trūkumą saviems reikalsams, pardavė už pigią kainą, be reikalo eksporto firmom sumokėjo \$300 mil. (skirtumą tarp sovietų mokėtos ir rinkos kainos).

Irano šachas, jausdamas vis didesnį Sovietų S-gos pavojų, lankėsi JAV-se, ieškodamas čia paramos. Iranui ir JAV-bėm rūpi sovietų brovimasis į arabų naftos sritis. Šachas užpirkė ginklų, ir padėta kitokia parama.

Sen. Ervino komitetas ir specialus tardytojas Cox pareikalavo iš prezidento Nixono įreikoduotų slapty pasikalbėjimų Watergate bylą liečiančiais klausimais. Prezidentas atsakė tokią medžiagą suteikti. Tuo reikalu kreipiamasi į aukšč. teisimą, bet prezidentas gali ir teismo nutarimo neklausyti, teisdamas savo vykdomosios valdžios nepriklausomumą.

Oro piratų užgrobtas Japonijos keleivinis lėktuvas nutūpė Libijoje ir, išleidus 143 keleivius, grobikų buvo susprogdintas.

KELEIVIS ATOSTOGAUS

Keleivis atostogaus pirmąsias dvi rugpjūčio savaites. Paskutinis prieš atostogas numeris išeis liepos 31 dieną, o pirmas po atostogų rugpjūčio 21 dieną.

Rugpjūčio 7 d. ir 14 d. Keleivis neišeis.

Daug kur minėta Pavergtųjų savaitė

Jau 15-tą kartą JAV-bėse daug kur atitinkamai minėta Pavergtųjų tautų savaitė, kuri 1959 m. kongreso nutarimu minima liepos trečiąją savaitę.

Ir šiemet su tam tikslu pritaikytomis programomis ji minėta Chicagoje, Detroite, Clevelande, Los Angeles, New Yorke ir kitur.

Vienur tai padaryta uždarose patalpose, kitur suruotos ir didesnės eisenos. Plačiausiai, atrodo, toji savaitė paminėta Chicagoje.

Bostone šiemet tam reikalui nė piršto nepajudinta.

Prof. V. Marijošius diriguos Italijoje

Hartfordo universiteto muzikos profesorius Vytautas Marijošius Sienos universiteto, Italijoje, pakviestas tarptautiniame muzikos vasaros semestire dėti diriguojamą ir vadovauti kameriniam ansamblui.

Su juo kartu Italijon išvyko ir jo žmona Kotryna.

Patarėjas John Dean III pardavė ir Simą Kudirką

Žurnalistas Carroll Kilpatrick dabar rašo, kad tas faktas išaiškėjo, begvilidenant Watergate bylą.

Mažų laivelų pabėgo iš Lietuvos

Washington Star dienraštis paskelbė UPI žinių agentūros pranešimą iš Suomijos sostinės, kad Suomijos laivas liepos 18 d. jūroje suradęs ir paėmęs lietuvių bėglį, 25 m. amžiaus, kuris mažų irklinių laivelų bandęs pabėgti į Vakarų Vokietiją. Bėglio pavardė neskelbiama.

Altos atstovas dr. J. Genys tuoj kreipėsi į Valstybės departamentą, susisieks su Europos reikalų vedėju Goveniu ir Suomijos ambasados Washingtono vedėju Bushu ir prašė juos daryti žygių, kad tas bėglys nebūtų išduotas sovietams.

Su reikalingomis įstaigomis susisieks ir Altos pirm. dr. Kazys Bobelis ir paragino lietuvius siųsti telegramas Suomijos ambasadai Washingtono.

Iš spaudos agentūrų vėliau sužinota, kad bėglys vadinasi Viktoras Šneideris ir norėjęs patekti pas savo tėvus Vakarų Vokietijoje.

Suomiai jam suteikė politinę globą ir leido išvykti, kur nori. Paskutinėmis žiniomis jis jau Londone.

Baltuosius rūmuos išėmė klausytuvus

Baltųjų rūmų aukšti pareigūnai paskelbė UPI agentūrai, kad prez. Nixonas įsakė išimti visus slaptus aparatus, kurie registravo visus pasikalbėjimus Ovali ir Lincoln kambariuose. Bus panaikinti ir slapsti telefoninių pasikalbėjimų rekordavimai.

Kai tų aparatų buvimas paaiškėjo, jie nustojo prasmės, nes visi žino, kad tokie aparatai "klauso" ir tai nebėra jokia paslaptis.

Gražiausia moteris— filipinietė

Atėnuose (Graikijoje) pasaulio gražule išrinkta 22 m. Maria Margarita Meran, — filipinietė. Antroji vieta teko 23 m. amerikietei iš Evanstono, Ill., Amandai Jones, trečioji — Norvegijos, ketvirtoji — Ispanijos, penktą — Izraelio atstovei.

Čilėje partizanai nušovė prez. Allende aviacijos viršininką ir dabartinės politikos rėmėją.

Nors Watergate byla jau ir sensacijų mėgėjam nustoja patrauklumo, nors joje išverstas dumblas sutepė Amerikos vardą krašto viduje ir užsieny, bet ji turi ir kai kurių teigiamų padarinių. Joje turėjome progą pamatyti, kokiais juodos moralės "balvonais" prez. Nixonas buvo apsistatęs savo Baltuosius Rūmus, kurie, dumdami jo ausis ir akis, pagaliau ir patį įklampino į dumblą.

Be kitų dalykų pastaruoju metu iškilo aiškėd, kad jie ir mūsų Simą Kudirką pradžioje, neleidžiam prezidentui Nixonui išgirsti jo pagalbos šauksmo, kol buvo su sovietais subalansuotas vadinamasis "plekšnylų biznesas".

Štai dabar ilgametis Washington Post reporteris ir įžymus žurnalistas Carroll Kilpatrick laikraštyje Fort Myers (Fla) News-Press rašo, kad Sino Kudirkos išdavimą sovietams nulėmė šiuo metų kongreso komiteto taromas Baltųjų Rūmų patarėjas John W. Dean III.

Minėtas žurnalistas Carroll Kilpatrick, tada buvęs prie Baltųjų Rūmų priskirtas reporteris, savo straipsny apžvelgdamas Watergate bylą, tarp kitko rašo:

"Dabar yra paaiškėjo, kad John W. Dean III Baltuosiuose Rūmuose vaidino vaidmenį, diriguojantį vyriausybės veiksmus, kai lietuvis jūrininkas pabėgo nuo sovietų laivo prie Naujosios Anglijos krantų. Užuot suteikus jam globą, jūrininkas buvo brutaliai grąžintas į sovietų laivą, vėlesniam Nixono apmaudui."

Šis "patarėjas" esą veikęs savo atsakomybe, nesiurpindamas vėlesne reakcija.

(Straipsnio ištrauką persispausdino Darbininkas).

Kai prezidentas yra nuotikrovės ir tiesos savo patarėjų šitaip atitvertas, tai galima būkštauti ir dėl jo tarptautinės politikos linijos, nes ir tuo atveju patarėjai savo šefą gali už nosies nuvesti tiesiai į vilkduobę. Tokiu pavyzdžiu gali būti ir Rooseveltui patarėjų įkuždėta politika, kurios pasėkėjo sovietams buvo atiduota visa Rytų Europa.

Na, kaip sakoma, pinigų ir kvailių Amerikoje dar niekad nepritrūko...

Vasaros atostogų apmąstymams

Atostogos, kaip ir pats žodis sako, yra po darbo ilgesnio atspūtimui laikas. Tai yra puiki proga kur nors pakrūmėje ar pajūrio smėlynų dykumoje ir ramiau pamąstyti, perkratyti savo sąžinę ar net ir paatgailauti. To mes ypač linkėtume vienokiems ar kitokiems mūsų išeiviskosios tautos vadams, kurie rudenį vėl pradės mums šį bei tą įsakinėti, patvarkyti, paaiškinti, nurodyti bei paprasausti, kitaip tariant, — vesti visuomenę į vieną ar kitą aukštą iškeltą "laimės žiburį". To būtinai reikės, nes, kaip įprasta pašaipūniškai aiškinti, mūsų išeiviskajai tautai būtinai reikia griežto piemens ir ilgo botago, nes ji susidedanti tik iš juodų, baltų, raguotų ir beragių avių, kurios blyna skirtingais balsais ir taikstosi nusprukti skirtingomis kryptimis į svetimas dobilėnas.

Na, sakysite, ką čia dar apmąstyti ar permąstyti, kai jau visas seniai pasakyta ir parašyta ir belieka tuo tikrai vadovautis?

O vis dėlto mes siūlytume vadovaujantiems veiksrams pirmiausia iš naujo permalti savo galvose jau gero, kai pasenusią, bet vis dar skaudžią bendravimo su savo tautiečiais Lietuvoje problemą ir suformuluoti į ją logišką, lankstesnį ir mažiau mus kiršinantį bei gądinantį atsakymą.

Mes norėtume iš pačių aukščiausiųjų lūpų aiškiai ir garsiai išgirsti, ar apsilankiusieji Lietuvoje, ten atsitiktinai ar sąmoningai pasikalbėjusieji su vienu ar kitu pareigūnu, aplankiusieji mokslo ar meno įstaigą, o gal ir pastudijavusieji, — ar dėl to tikrai yra tautos išdavikai, kaip juos čia tūli nori traktuoti? Taip, ar ne? Jeigu ne, tai ar nevertėtų tautą iš aukštybės kiek apkraptinti šaltu vandeniu?

Ar dailininkai, kurių parodos buvo surengtos Lietuvoje, rašytojai, kurių kūrinius ten perspausdino, ir dainininkai, kurie ten nuvažiavę pragydo "Kur bakūzė samanota", tikrai verti neprileisti prie mūsų visuomenės kugelio stalo, viešai plakti tulžyje įmirkytais bizūnais mūsų spaudoje, vadinti "kolaborantais" ir gal net "sušaudyti", kaip kai kas būtų linkęs neva juokais pasiūlyti?

Ar tikrai visi iš Lietuvos atvykstantieji menininkai yra rusų komunistų šnipai, o atvažiavę nemokantieji nei dainuoti, nei skipkuoti mūsų dedės, tetos, uošviai ir šešurai — patikimi laisvės kovotojai?

Be to, labai norėtusi žinoti, ką čia dar galima būtų nauja mūsų tarpe sušnipinėti po to, kai V. Alseika jau išsmešė visą maišą senų silkėm vynioti tinkamų popierių, palikdamas tikrai bankų knygučių ir veikėjų puntaplus?

Taip pat norėtume po panaujinto ir gilaus apmąstymo iš didžiausių galvų išgirsti, ar mūsų jaunimo lankymasis Lietuvoje tikrai yra nepataisomai kenksmingas? Ar jie, čia patriotiškai tėvų ir mokytojų ilgus metus auklėti ir dvasios vadovų vedžioti į bažnyčią bei kasmet dalyvavę nepriklausomybės šventės programose, tikrai ten per vieną ar dvi savaites atviršta į komunistus? Būtų labai įdomūs ir tokių statistikos duomenys, kad mes nesuabejotume.

Norėtume dar po vasaros apmąstymų rudenį išgirsti, ar tikrai etiška ir leistina be jokio pagrindo spaudoje pėzavoti patiems čionykščius iškilius kultūrininkus, pilti jiems ant galvos pamazgų kibirą ir paskui arbatiniu šaukšteliu vandens vėl juos plauti tik tam, kad jie tautos akyse atrodytų suniekinti, menkesni už peizavotoją ir susiklostytų kreivas įspūdis, kad laimėjo "mūsų teisybė"?

Dar labai daug būtų tokiems vasaros apmąstymams problemų, bet tuo tarpu gal užteks ir šių kelių pavyzdžių. Žinoma, į tokius ar kitokius klausimus panaujinti atsakymai reikalingi ne "mums", čia prasantiems, o tiems, kurie, "politinę bibliją" patys kreivai išsiaiškinę, perkaite narsumu jau baigia vienas kitą mirtinai užspaudyti neva mūsų tautos labui.

Taigi visiems linkime gero poilsio ir iš atostogų grįžti su išdžiūvusiomis tulžimis ir sustiprėjusiomis galvomis!

"A LOOK AT LITHUANIAN ART"

Taip skelbia Brocktono modernaus meno muziejus.

Aiškiau kalbant, nuo rugpjūčio 9 d. iki 26 dienos Lietuvos Vyčių organizacijos 60 metų jubilėjaus seimo proga Brocktono modernaus meno muziejuje rengiama lietuvių dailininkų kūrybos ir laudies meno paroda. Parodon pakviesti išstatyti savo darbus dailininkai Irena Griezė, V. K. Jonynas, V.

Vizgirda, A. Tamošaitienė. Kiti darbai bus iš pas brocktoniečių esančių rinkinių: Ad. Varno, Ad. Galdiko ir kitų.

Parodoje atskirą skyrių sudarys lietuvių liaudies meno dirbiniai: kryžių modeliai, drožiniai, audiniai, margučiai, verbos, gintaras. Rugpjūčio 12 d. muziejaus patalpose rengiamas seimo nariams priėmimas.

Muziejaus adresas: The Brockton Art Center, Fuller Memorial, Brockton, Mass. 02401.

VIESAS LAISKAS ASMENINIO PASISAKYMO

TITULU

Daug žodžių dėl kelių žodžių

BRONYS RAILA

(Tęsinys)

Antra — tuo paradoksas nesibaigia.

Kur tau! Visi šioje raudonosios jūros pusėje sutiksim, kad atsivertimai nuo bolševizmo į lietuvišką patriotinį kelią yra sveikintini, gražūs, kilnūs, teigiami ir gerbtini reiškiniai. Tegu tik daugiau būna tokių persimetėlių — nors ir iš enkavedistų partijos!

Vienas mano draugas kartą beveik teisingai parašė, kad ir aš jaunystėje turėjau progos "Trečio Fronto" laikais švelniai pasibučiuoti su komunizmu. Deja, neteko man būti nei kompartijoje, nei komjaunime, nei Jagodos ar Berijos pareigūnų sambūryje. Labai jau greit pasitraukiau nuo tų saldžių pasibučiavimų, "persimečiau" (už ką Vincas Krėvė mane vėliau į dulkes malė "Literatūros" žurnale), mėginau ir net galvojau, kad štai ir aš pasidariau tikras ir labai tautiškas patriotas.

Klaida buvo tikėti tokiom iliuzijom. Štai, žiūrėkit, nuo to laiko praėjo jau 42 metai, bet dar ir šiandien tai šioks tai toks dar geresnis patriotas ar tautiškesnis laikraštis ne kartą man "meta įtarinėjimus", kad mano pažūrų "pasikeitimai" netikri, apgaulingi, sukti. Iš tikrųjų, giliau pakrapščius, aš tebesąs tas pats raudonas bolševikas. Net ir po to, kai paskelbiau "Versmes ir verpetus" ir parašiau "Dialogą su lietuviais", o Vilniaus tarybinė Enciklopedija mane įsakmiai laiko ne NKVD, bet fašistinio Lietuvos saugumo tarnautoju. Tad neturėtų būti labai nuostabu, jeigu, remdamasis tuo patyrimu, ir mesčiau šokių tokius įtarinėjimus staiga persivertusiam patriotui, dar pernai užpėnai buvusiam NKVD agentui.

Savo prakalboje tuo reikalu pasakiau mažiau negu čia, bet rimčiau ir žymiai svarbesniu požiūriu. Matot, tam tikros manieros, aplamai kultūra ir gal geri politiniai papročiai, man rodos, turėtų įtaigoti buvusiem NKVD agentam ar ilgamečiam kompartijos nariam didesnį atsargumą ir santūrumą. Būtų gal gražiau, kad užsienin išsiųsti ar čia per vargus išbėgę, rimtai pakeitę įsitikinimus, iš pareigų ir krenlinės ideologijos pasitraukę — ak, tikrai būtų kažkaip šilčiau, kad jie tų staigių perversmų pernelg nedramatizuotų, nesikarščiuotų, o lukteltų, kol visuomenė daugiau galės priprasti ir tvirčiau įsitikinti jų pasikeitimo nuosirdumu. O ypač, kad tokiom neišmąstytom, kartais grubiom ar itin pretenzingom prakalbom nesistengtų tuoju virsti švariausio lietuviško valstybingumo ir patriotizmo moralės mokytojais.

Jeigu Draugo korespondentas tokias mintis norėtų vadinti "mėstais įtarinėjimais ant iš NKVD pasitraukusiojo", tai tokį motyvą mano prakalboje gal ir surastų. Juk kiekvienam aišku, kad tokiais atvejais yra teisė, net pareiga per daug šventai enkavedistams iš karto netikėti. Jei tokią mintį reiškiau, tai ne dėl tuščių įtarinėjimų, o visai kitoje plotmėje ir daug svarbesne dingstimi. Svarbesne dėl to, kad šiandien vis labiau jaukiąsi mūsų kriterijai ir darosi vis neaiškiau, katrų balso reikia klausyti, kokius politinės moralės standartus praktikuoti.

Pagaliau korespondentas savo pranešimą apie mano nešvankias temas baigia jo plotmėje maždaug logišku konstatavimu: to pobūvio prakalba, anot jo, "gilino išeivijos skausmą ir didino problemas"...

O, kad taip būtų buvę! Išeivijai greičiausia dėl to tik nusisipiaut, nors aš ir labai norėčiau padidinti jos skausmą, per kurį gal atgimtų paskatas rimtesnėm problemom kelti ir sveikesnių sprendimų ieškoti. Bet tie 60 jaunų lietuvių intelektualų, kurių garbei ir naudai ten iš širdies stengiausi kalbėti, tikrai naujų skausmų neįgijo. Man nepatogu ir neturiu teisės girti, bet vėliau su dažnu iš jų dar ir asmeniškai šnekėjau — tik negavau įspūdis, kad lietuviškų problemų krūvį būčiau pavojingai padidinęs ar nepasitenkinimą sukėlęs. Žymiai daugiau jutau nuosirdaus pritarimo ir gavau net komplimentų.

Šiandien manje betgi tik sustiprėjo įspūdis, kad panašūs reportażai tikrai nepriklauso tai žurnalizmo rūšiai, kuri mūsų spaudą aprūpina teisingais pranešimais ir tiksliau suvokia specifinės nuotikos aplinką. Mano prakalba vyko ne uždarose salėse, ne auditorijoje, ne prie baro, bet lauke, prieblandoje, tik žvaigždėm danguje mirgant, po labai šaunių vaišių, vėlybą vakarą, ant jaukaus p a t i o, prie baseino. — žodžiu, tokioje būdingai gracingo kaliforniško gyvenimo atmosferoje, kuri ne tik negilina skausmo, bet jį sparčiai šalin veja ir giliai pakasa po palmę.

Kaip čia galima kalbėti apie "išeivijos skausmą", tuo labiau apie skausmo gilinimą?

Žinoma, man nelengva suprasti, kam ir kodėl tokie prasimanyti ir kobros nuodais aptepti pranešimai siunčiami lietuviškai spaudai, kurios redaktoriai juk negali iš tolumos visko patikrinti. Bet tokie pranešimai manje

tikrai gilina skausmą asmeniškai ir kelia liūdnų problemų dėl tolimesnio mūsų spaudos likimo ir išeivisko žmogaus būdo aplamai. Ne pirmas tai kartas, ir vien dėl jo gal nebūčiau atsiliejęs. Bet jeigu atsiliepiu, tai ypač dėl to, kad ta dingstimi norėjau trumpai suminėti ir papildyti dar du motyvus, apie kuriuos prie Leškių baseino Canoga Park rojuje nekalbėjau.

Kaip tūlos viešai skelbiamos rezoliucijos bei laikraščių straipsniai tais klausimais, taip ir mūsų korespondentais vis vienodai pabrėžia "Lietuvos okupanto atsiųstų menininkų veiklą" užsienyje. Šią frazę per kelerius metus esu skaitęs jau šimtus kartų.

Argi viskas taip?

Man rodos, kad kiekvienam, kas nėra griežtai užsipyres vaidinti glušą, iš visokių duomenų ir patyrimų jau seniai turėjo būti aišku, kad Lietuvos menininkai, kaip ir daugumas kitų lietuvių, partinių ir nepartinių, didžiai

trokšta, idant ko daugiau užsienio lietuvių, ypač ne bimbinkų, juos aplankytų tėvynėje ir tartum kitokio, laisvesnio vakarietiško vėjo atneštų. Nors trumpam, nors po priežiūra, nors ir kaip skausmingai. Dar labiau trokšta trokšta, svajote svajuoja Lietuvos lietuviai menininkai ir mokslininkai gauti leidimą užsienin išvykti, tartum kitokiu oru pakvėpuoti, pamatyti baisesius kapitalizmo kraštus ir ypač pabendrauti su užsienio giminėm ir broliais tautiečiais, parodyti jiems, ką esamom sąlygom kultūriškai vertingesnio jie galėjo tėvynėje sukurti ar išmolti.

Nejaugi sakysiu netiesą? Tikros tiesos nežino gal tik tie, kurie galutinai nutraukė visus saitus su tautos kamieniu ar iš principo nesidomi "anos pusės" reiškiniais.

Ir štai tos pačios tiesos kita, dar "baisėnė" pusė: ...Jei okupantas (vadinasi, Brežnevas) ir ištikimas jo statytinis Vilniuje (vadinasi, Sniečkus su enkavedistinėm įstaigom) kuriam Lietuvos sostinės ar kito miesto žymesniam menininkui duoda leidimą užsienin išvykti, tai tas džiaugiasi ir pasijunta laimingiausias tarp laimingųjų. Ne vienas tokiom graudžiai, kitas pikta pavydi. Ir jeigu jis užsienio lietuvių sutinkamas nesvetingai, niekinamas, šmeižiamas, tik okupantinės policijos agentu čia laikomas, — rodos, galima suprasti jo skausmą, liūdesį ir kartų nusivylimą. Ypač jeigu jis savo sieloje nėra toks, koks piešiamas, ir jokio enkavedistinio agentavimo nei tiesiogiai, nei netiesiogiai neatlieka.

Tad geriau nevartokim tokio arbitrariško, tuščiaivurio ir niekinančio išsireiškimo, jog "okupantas siunčia" menininkus užsienin. Yra kitaip. Menininkai ir kiti lietuviai kaip tik ilgisi, nori ir trokšta, kad gautų leidimą išvykti užsienin pabuvoti, kad tik juos ten okupantas ar pats nelabasis "išsiųstų", leidimus duotų ir — siuntintų ko daugiau.

Neįpiršinėju kitiem savo idėjų, bet aš irgi noriu, kad tik daugiau okupantas "išsiųstų" užsienin pajėgiausių lietuvių menininkų čia pasidairyti, pagyventi, pastudijuoti — ne tik dainininkų, bet taip pat muzikų dailininkų, aktorų, rašytojų, architektų, tautinių ansamblių dalyvių. Kuo blogas būtų "Ažuoliukas" ar mergyčių "Liepaitės"? Argi ir jie mums pavojingi? Argi mes nestovim ant savo tvirtų dvasinių ir pasaulėžiūrinių kojų? Argi mes, tokie bent žodžiais lig šiol smarkūs kovotojai, tuoju palūšim ir sugrįšim?

Dar neseniai telefonu kalbėjau su išmintingesniu už save bičiuliu, ir — keista! — mudu pasirodėm tos pat nuomonės vienu gana keblu įsitikinimu. Mudviem dingjos, kad okupantas (t. y. Brežnevas) tais Lietuvos menininkais ir jų siuntinėjimais po užsienius tiesiogiai tikriausia ne nesirūpina, gal net jų gerovės visiškai nepaiso. Labiau gal paisy jo mažasis draugas Sniečkus. Ir kai šis išrūpina stipendijas ir teisę iš Lietuvos išvykti Italijon dainavimo mene pasitobulinti geriausiems Lietuvos solistam — V. Noreikai, V. Daunorui, Giedrei Kaukaitei, — tai mudviem atrodo, "jog tokia jo paslauga nėra pats žalingiausias pasitarinavimas lietuvių tautos kultūrai. Ir jeigu Sniečkus norės ir galės į Vakarų užsienius pasiųsti žymiai daugiau ir visokių kitų sričių lietuvių menininkų, tai lietuvių tautos kultūrai, garbei ir pajėgumui tokie okupantiški Sniečkaus smūgiai nebus skaudesni už kitus, kuriuos jis mūsų tautai yra padaręs ir be abejo dar padarys, — jeigu jau ne jis pats, tai jo įpėdinis.

Esu tikras, kad ne aš vienas laukiu nepolitikuojančių, žioplų propaganda neužsiiminėjančių, gražių jaunų lietuvių, gabių ir civilizuotų menininkų iš tėvynės. Ne visi mes dar sugebam skirti, bet aš kitaip žiūrėjau į tuos kai kuriuos ankstybuosius menininkus, ypač literatus, kurie juodžiausiomis mūsų valstybės ir tautos laisvės netekimo naktimis anuomet savanoriškai driso nuskubėti Maskvon dėti "savanoriško" nusizudymo parašą savo giminei ir vėliau už tai sovietinio režimo buvo pariebintai penimi. Jaunųjų, šiandien jau užaugusių, ne toks likimas ir ne tokia bus jų funkcija erškėčiuotuose lietuvių tautos kelionės vingiuose. Aš juos šilčiau mėgstu, vertinu ir uoliau ginsiu jų garbę.

Negaliu kitaip jausti ir mąstyti apie savo tautos menininkus. Sąžinė man neleidžia (jeigu dar jos nors koki

Nukelta į 3 pusl.

MASKVA-VATIKANAS BENDRADARBIAUJA

The Christian Science Monitor dienraštis savo liepos 21 d. laidoje įdėjo savo nuolatinio bendradarbio — sovietologo — straipsnį, pavadintą "Maskva išvėlina savo politiką Lietuvos Bažnyčios link".

Lietuvos Katalikų Bažnyčia ilgai trukdžiusi Kremliaus pastangas neišvengiamai numarinti religiją. Bet pernai Lietuvoje įvyko susidėginimai, ir jie buvo Romos katalikų. Šiemet birželio mėn. buvę pirmą kartą leista piligrimams lankyti šventoves, buvusios išleistos mažos apimties biblija ir maldaknygės. Valdžia net leidusi atremontuoti dvi bažnyčias ir pažadėjusi palaisvinti du suspenduotus vyskupus. Minimi š. m. kovo mėn. "Kultūros Barai", kuriuose buvę parašyta, kad materija, mokslas ir technikos pažanga negali automatiškai panaikinti religijos... "Ji dar gali žydyti naujoje atsivertimo (alienation) formoje".

Užuot betarpiu užgaوليو religiją, sovietai savo naują politiką stengiasi ją silpninti savo taktika: "Siekiama diskredituoti kunigus, kad išieitų vyskupai ir gintų režimą". Naujasis sovietų religijos reikalų patarėjas Kazimieras Tumėnas esąs daugiau propagandistas negu dogmatikas ateistas.

Nauja Maskvos - Vatikano politika, kuriai vadovauja Monsignor Agostino Casaroli, vadinamasis užsienio reikalų ministeris, buvęs aktyvus ir Helsinkio Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijoje. Be to, paruošiamieji pasitarimai buvę pradėti birželio mėn., kai net šeši Vatikano atstovai dalyvavę Zagorsko vienuolyne (netoli Maskvos) ekumeninėje konferencijoje su rusų ortodoksų patriarchu Pimen.

Vienu žodžiu, tarp Maskvos ir Vatikano iš naujo pradedamos taikus bendradarbiavimas. Todėl ir Maskva padariusi kaikiurių savo politikos nuolaidų Lietuvoje.

(Laikraštis įdėjo ir šv. Onos bažnyčios nuotrauką).

(E)

Geri žodynai

Anglų - lietuvių kalbų žodynas, V. Baravyko, 590 psl. apie 30,000 žodžių kaina \$6. Lietuvių-anglų kalbų žodynas, redagavo Karsavinaitė ir Šlapoberskis, apie 27,000 žodžių, 511 psl., kaina -- \$5.00.

Poezijos knygos

Palikimas, poeto Fausto Kiršos iki šiol niekur nepausdinti eilėraščiai, jo užrašai įvairiais klausimais ir kt., 318 puslapių knyga, kurią spaudai paruošė Stasys Santvaras. Kaina \$6.00.

POEZIJOS PILNATIS, Bernardo Brazdžionio poezijos rinktinė, kurioje sutalpinti geriausi visi jo išleisti knygų kūriniai. Puošnus leidinys, 592 psl., kaina \$10.00.

KAS KAITO DAR,
KAS DUONGS NEPRADU.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS NIEKO NEVEIKIA,
TO NIEKAS NEPEIKIA.

Daug žodžių...

(Atkelta iš 2-tro pusl.)

gramą man pripažįsta uolūs prokurorai). Nejaugi mes galutinai baigiam parastą pajėgumą jausti, kaip tautininkai, mąstyti ir veikti, kaip įmantrūs politikai? Gaila, atrodo, sparciai prarandam, be vilties atsigriebti. Todėl kiti daugelis jaučiam pasibaisėjimą, kaip dalis mūsų dar lietuviškai galvojančios išeivijos niekina ir atstumia geriausius lietuvių tautos vargę karštai mylimus menininkus.

Kodėl taip elgiamės? Tai juk šiurkšti ir didelė klaida — dažnai klaida fakto ir visuomet taktikos.

Jūs galite čia dinozauriškai griauti nuo visų Šatrijos kalnelių, virti putoti aklina užsklemtose patriotinės kovos ar nebesuvaldomos neapykantos katilėliuose, — o aš visada laukiau ir džiaugiuosi, kai okupantai Brežnevas su Sniečum išdrebės leidimus "siųsti" lietuviškai užsienin, na, tegu ir tokius menininkus, kaip Giedrė Kaukaitė (kuriai tuojau pat, kaip atrodė, šį leidimą jiedu staiga atšaukė). Aš čia galiu šiaip taip apsieiti be jų koncertinių arių itališkom ir kitokiom kalbom, bet vertėjo Giedrės "atsiųsti" su Giedrė Trinkūnu — vien parodyti, kaip galima atlikti jauno kompozitoriaus F. Bajoro "Sakmes" pagal "kažkokio" Kazimiero Būgos užrašytus tekstus apie kūrį, apie vėžį, viversį, uosį, ažuolą ir velnių pokštus. Kūrybinių ir interpretacinių požiūrių — man rodos, tai buvo savo rūšies sėdevnas. Manim galit netikėti, bet galėtumės patikėti kvalifikuotiem šių menų žinovam, pvz., bičiuliu Vladu Jakubėnu ar Biliu Chomskiū.

Arba štai pernai Stasys Pilka pasakojo, kaip jis anuomet per apsilankymą Lietuvoje girdėjęs Kazį Inčiūrą nuostabiai ir buriantai deklamavusį Antano Barono "Anykščių šilė". Tada man staiga kilo mintis viešai kviešti Inčiūrą atvykti Amerikon — paprašyti, kad okupantas leistų jam mėnesį kitą čia **pabūti atsiųstam**. Bet pabijojau: na, o kas bus, jeigu čia mūsų narsieji tautiečiai ir jį apspiaudys?

Tačiau dabar, po draugų Brežnevo ir Nixono vėliausios draugystės sustiprinimo (pakelto beveik į simfonijos meno laipsnį), rizikuojau išdrįsti. Gi buvom su Kaziu Inčiūra seni pažįstami, beveik draugai, tos pačios gimnazijos broliai panevėžiečiai, vėliau kartu dirbę Valstybės radijone. Formos ir eilavimo požiūriu Kazys — tai gan greit mūsų dainingiausias poetas, pats gražaus balso savininkas, priedui gabus ir išlavintas aktorius, po karo dar antram priedui atsakančiai nušvarintas Sibiro "akademijose"...

Jis nebejaunas, iš Lietuvos nebėgs, išvažiuavęs sugrįš. Jis yra poezijoje prisiekęs geruoju neišeiti iš savo tautos. Tad pavojaus nėra.

Ir kai mes čia visose Amerikos ir Kanados lietuviškose salėse galim išsiviešinti ir išgirsti Henriką Kačinską (šiuo pasaulyje užteks vietos ir dviem saulėm), būčiau didžiai laimingas, jeigu okupantas, Sniečkaus ir jo NKVD paremiamas, išleistų nors kartą pas mus pasižmonėti ir Kazį Inčiūrą — tegu nors snūstantiems išeiviam parodyti, kokia okupuotoje tėvynėje tebėra nuostabiai graži lietuvių kalba. Tikslai ir uždaviniai, be abejo, propagandiniai, bet neblogi čia mus dar papildomai sukiršinti ir sušaldyti.

Mes čia jam oru paplaukyti per lietuviškas salas tikriausiai dar galėtume ir išlaidas palengvinti. O kaip man būtų smagu Kazimierą dar kartą pamatyti, o ir "jūm daugeliui būtų lietuviškai ir žmogiškai gal net tauru išgirsti nemaža išgyvenusių, dar daugiau iškentėjusių, gabų ir lyrišką poetą-aktorių-deklamatorių su Anykščių šilėliu, su savo paties dainingos lyrikos posmais ir kitais skaldymais...

Pagaliau norėčiau šia proga pasakyti antrą ir paskutinį priedą prie savo paskaitos, visai trumpai, vienu sakiniu. Laikas mums paspartintai ginčytis, bartis ir kaltintis, bet pasibaigė laikas apsigaudinėti ir meluoti, nes **naujaip besivystanti tarptautinė padėtis** ir lietuvių tautos likimas joje skubiai reikalauja ieškoti tikrosios nuogos ir blaivios tiesos.

Los Angeles, 1973. VI. 23.

KANADOS L. B-NES SVEIKINIMAS

"Didžiai Gerbiamas Pone Valiūnai,

Kanados lietuvių vardu noriu Jums išreikšti padėką už neseniai atliktus darbus Lietuvos laisvinimo kovoje.

Visi sekėme Jūsų vadovaujamą lietuvių ir pabaltiečių delegaciją žygius ir vargus Helsinkyje. Džiaugėmės atsiekimais ir sielojomės dėl kliūčių kartu su Jumis. Didelis, didelis aciu!"

Pasirašė Kanados LB pirmininkas E. Čuplinskas.

LIETUVIAI KITUR

VOKIETIJA

Vasario 16 g-jos šokėjai šoko vokiečių šventėje

Vasario 16 gimnazijos vyresniųjų mokinių tautinių šokių grupė birželio 24 d. dalyvavo Hesseno evangelikų bažnyčios 130-ame metiniame suvažiavime Lich mieste prie Giesseno, atlikdami jo meninę programą.

Ten nuvykus, pirma buvo pasikalbėjimas su vokiečių jaunimo tema "Drąsa būti mažuma" (Mut zur Minderheit).

Vienas kunigas kalbėjo apie evangelikų liuteronų bažnyčią Argentinoje, antras — apie Ispanijos evangelikus.

Vasario 16 gimnazijos mokytojas Fr. Skėrys painformavo apie lietuvių evangelikų liuteronų bažnyčią išeivijoje, o 7 klasės mokinė Aurelija Krivickaitė — apie Vasario 16 gimnaziją. Vienas jaunuolis paklausė: "Kam reikalinga lietuvių gimnazija Vakarų Vokietijoje, kai yra pakankamai vokiečių gimnazijų?"

Mokytojas Fr. Skėrys jam taip atsakė:

Vakarų Vokietijoje gyvena dar apie 10.000 lietuvių. Kur yra lietuvių, ten reikalinga ir mokykla, kurioje lietuvių jaunimas galėtų mokytis savo kalba. Gimnazija yra viena iš geriausių priemonių ugdyti jaunime lietuvišką dvasią. Vakarų Vokietijoje po antrojo pasaulinio karo buvo nemažai lietuvių gimnazijų, bet didžiajai lietuvių daliai išemigravus 1948-1951 metais į kitas valstybes. Vokietijos Lietuvių Bendruomenės valdyba pasiryžo išlaikyti bent vieną gimnaziją. Vasario 16 gimnazija yra didelis lietuviškas ramstis. Ji ruošia jaunuolius dabartinei veiklai ir ateičiai. Be to, gimnazija yra lietuvių kultūros centras, nes čia vyksta visokie minėjimai, šventės, studijų savaitės, koncertai, parodos ir kt.

Fr. Skėrys priminė, kad gimnazijos išlaikyti du trečdaliai sumoka Federalinė Vokietijos ir Badeno-Wuertembergo vyriausybės, kad mokinių yra 93, iš jų 67 katalikai ir 26 evangelikai. Iš JAV yra 12, iš Kolumbijos ir Švedijos po du. Didelį procentą mokinių sudaro neseniai atvažiuosieji iš Lietuvos.

Fr. Skėrys apibūdino ir lietuvių evangelikų liuteronų bažnyčios padėtį išeivijoje nuo 1941 metų iki šių dienų.

Po pietų Buergerhaus didžiojoje salėje susirinko 800 žmonių. Šventės pirm. kun. Zipp pasveikino lietuvių šokėjus, mok. F. Skėrys padėkojo už pakvietimą ir trumpai paaiškino gimnazijos Vakarų Vokietijoje buvimą prasmę, priminė, kad gimnazijos šokėjai tokioje šventėje dalyvauja jau penk-

tą kartą, ir įteikė vietos klebonui Tėviškes parapijos choro dvi įgiedotas plokšteles ir 4 knygas vokiečių kalba: Donelaičio "Metus", Baranausko "Anykščių šilė", Poškos "Muziką žemaičių ir lietuvių" ir Hellmano "Lietuvos istorijos pagrindus". Vietos klebonas nepaliko skolingas — jis atsilygino taip pat knygomis.

Po šitos įžangos šokėjai pašoko 5 šokius, kurie žiūrovams labai patiko.

Dar kiek pabendravę su vietos jaunimu, šokėjai sėdėjo autobusu ir išvyko namo. Grįžo patenkinti, kupini įspūdžių.

Lichner Anzeiger ir Giesener Allgemeine Zeitung plačiai aprašė šokių pasirodymą.

Fr. Sk.

NASHUA, N.H.

Kun. A. Bružas minėjo auksinę sukaktį

Liepos 22 d. kun. Antanas Bružas lietuvių parapijos bažnyčioje laikė misias, minėdamas savo kunigystės 50 metų sukaktį.

Kun. A. Bružas dviem atvejais (1931-1938 ir 1941-1943) yra darbavęs šioje parapijoje. Dabar jis gyvena Jefferson City, Mo.

Skaitkite šias knygas

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA. Parašė J. Augustaitis, 154 psl., kainą \$1.50.

CHICAGO'S ISTORIJA, parašė Aleksas Ambrozė, 664 psl. gausiai iliustruota, kainą kietais viršeliais \$10, minkštais — \$8.

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS SUVAŽIAVIMAS BOSTONE

S. m. rugpjūčio 31 ir rugsėjo 1 ir 2 dienomis Boston College patalpose (McQuinn Hall, prie Beacon St.) įvyksta L. K. M. Akademijos IX-tasis suvažiavimas, kurio trijų dienų programoje bus skaitomos įvairios mokslinės paskaitos, liečiančios daugelį mokslo sričių ir naujas žinias. Numatoma 10 įvairių sekcijų, ir kiekvienoje bus skaitoma 2-4 paskaitos bei pranešimai.

Visa tai vyksta pirmą kartą Naujojoje Anglijoje, ir Bostono bei apylinkės lietuviams bus nepaprastai proga išsivirti paskaitų iš įvairių mokslo sričių. Į Akademijos suvažiavimą paskaitas kviečiame visi s. s. Pilna suvažiavimo programa bus paskelbta spaudoje.

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS VEIKLA

L. K. M. Akademia buvo įsteigta 1922 m. Jos tikslas — skatinti lietuvių mokslininkus kūrybiniam darbiui, ruošti mokslininkų prieauglį, kelti tautinio mokslo lygį ir ugdyti lietuviškąją kultūrą. Tikslui siekti buvo įsteigta Kaune biblioteka, ruošiamos paskaitos, suvažiavimai ir leisti suvažiavimų Darbai bei kiti mokslo leidiniai. Iš Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos gausi nemaža pinigine parama, buvo įsteigtas Stinsono Fondas, kuris padėjo daugelį akademikų pasirodinti mokslo darbiui ir paginti studijas svetur.

L. K. M. Akademia, atsižvelgdama į tremties, vėl ruošia suvažiavimus, leidžia L. K. M. A. Metraštį. Suvažiavimų Darbus, Lietuvos Istorijos Šaltinius ir kitus mokslo leidinius. 1972 m. dr. kun. J. Pranskis pastangomis ir jo lėšomis buvo įsteigtos dvi kasmetinės premijos: viena — už mokslo darbą, antroji — už žurnalistiką.

L. K. M. AKADEMIJOS SUVAŽIAVIMO BANKETAS

Suvažiavimo užbaigimui sekmadienį, rugsėjo 2 d., 6:30 val. vak. So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos III-io aukšto salėje rengiamas banketas. Tai bus iškilmingos vakarės su programa. Šis banketas sudarys proga susitikti ir artimam susipažinti su svečiais mokslininkais, kurie gyvena JAV ir kituose kraštuose. Nuširdžiai kviečiame visus banketė dalyvauti. Gausiu dalyvavimu parodysime lietuviams mokslininkams ir darbiui bei pastatui įvertinimą ir kartą paremsime L. K. M. Akademijos darbus.

Vietas ir stalus prašome rezervuoti ne vėliau rugpjūčio 27 d., nes prieėjimo bilietai nebus parduodami. Bilieto kaina \$10.00 asmeniui.

Bilietų ir rezervacijų reikalais kreiptis:

1. Bronius Paliulis, 5 Pleasant St., Dorchester, Mass. 02125, tel. 282-6827
2. Pranė Kaladienė, 663 E. 7th St., So. Boston, Mass. 02127, tel. 268-1154
3. Irena Eivienė, 139 Bellevue Ave., Brockton, Mass. 02402, tel. 583-6492
4. Liet. Enciklopedija, 395 W. Broadway, So. Boston, Mass., tel. 268-7730

L. K. M. Akademijos Naujosios Anglijos Židiny

KAS GIRDĖTI NEW YORKE

Graziai prisiminti Darius-Girėnas

Liepos 14 d. Brooklyne prie Dariaus-Girėno paminklo paminėta jų žuvimo 40 metų sukaktis. Susirinko apie 200 lietuvių, be jų, nemažai ir portorikiečių, kurie dabar toje apylinkėje gyvena.

Minėjimą suruošė specialus Darbininkų draugijos globojamas komitetas, kurį sudaro Br. Spūdienė, St. Briedis ir P. Montvilas. Minėjimui vadovavo Br. Spūdienė.

Po kun. Cekavičiaus invokacijos pirmoji kalbėjo Eufronina Mikuziūtė. SLA centro išdėstė. Ji priminė, kad Dariaus ir Girėno žygį nuskristi iš New Yorko į Lietuvą rėmė ir SLA finansai, kai ir moraliskai, kad šiandien, kada jau nuskrendama į mėnulį, Dariaus-Girėno žygis atrodo menkas, bet anuo metu jis buvo didvyriškas.

Kaip anuo metu Dariaus-Girėno žygis savo didingumu ir tragiškumu sujungė viso pasaulio lietuvius, taip jo prisiminimas turėtų jus jungti ir šiandien. Ir šis minėjimas yra kreipimasis į šių dienų lietuviškąją jaunimą gyventi Dariaus-Girėno idealu, baigę savo kalbą E. Mikuziūtė.

Po jos kalbėjo prel. Jonas Balkūnas. Jam apie lakūnų žuvimą telefonu pranešė 1933 m. liepos 17 d. 5 val. rvt. Jis tuoj atsikėlęs ir išėjęs kitiems lietuviams tos liūdnos žinios pranešti. Gavė sutiktos dvi moterys apsišverkusios, kai joms buvo pranešta toji liūdna naujiena. Tų dviejų lakūnų vardas yra jamžintas aviacijos istorijoje, nes jiedu, nugaleda-

Garsėja solistas

Mečislovas Razgaitis

Prieš kelerius metus dažniau pradėjo reikštis lietuviškuose parengimuose solistas M. Razgaitis. Kadangi atvykęs į šį kraštą po II pas. karo dirbo įvairius paprastus darbus ir jo išskūrimas šiame krašte nebuvo lengvas, tai ir savo talentą pradėjo vėlav ugdyti.

Dar Vokietijoje, tremtinių stovyklose gyvendamas, mokėsi dainuoti pas prof. Iindenbergą ir kt. vėliau dainavimo studijas tęsė ir Amerikoje. Čia mokėsi ir nas buv. Lietuvos oleros solista Vlada Ivanauską.

Jis ne tik dainuoja, bet ir nats kai ka kuria ir su savo kūrinių yra pasiryžęs pasirodyti lietuviškuose parengimuose.

K. Lastas

BROCKTON, MASS.

Pasidalino dalį kasos

Kazimiero klubas yra viena turtingiausių vietos lietuvių organizacijų. Ji turi savo namą ir gana stambias nuolatinės pajamos iš klubo, kuris veikia tame name. Metų pradžioje jos turtas grynais pinigais siekė apie \$ 100.000. Toji graži suma dabar beveik perpus sumažėjo, kai pagal narių nepaprasto susirinkimo nutarimą ir valstybės draudimo įstaigos duotą sutikimą kiekvienam nariui išmokėta po \$400. Šiuo reikalu diskusijos tarp narių ir aiškinimasis su atitinkamomis valstybės įstaigomis vyko nuo seniai, bet pinigai padalinti tik po liepos 1 d. Iš viso pinigų gavo 109 nariai.

Šia žinią pranešė Associated Press agentūra, kaip nemažą sensaciją. Iš tikrųjų retai tepasitaiko, kad organizacijos nariai tokiomis stambiomis sumomis dalintųsi organizacijos turimais pinigais. Paprastai organizacijų pinigai naudojami tam tikriems visuomeniniams, šalpos ar kultūros reikams, bet ne pasidalinimui tarp narių.

Kazimiero klubas yra dvi-lypė organizacija. Pradžioje ji buvo įkurta, kaip pašalpinis klubas. Vėliau organizuotas socialinis klubas su leidimu pardavinėti svaiginamuosius gėrimus. Tai duoda tokią didelį pelną, kad ne tik lengvai išmokamos nustatyta tvarka nariams ligos ir mirties pašalpos, bet taip pat suma pypta minėtoji stambūs suma.

Apie 20 metų klubo pirmininku yra Pranas Kukauskas, senosios kartos ateivis, dainas, kilęs iš Žemiuo, nuo Liškavos. Klubas stipriai remia parapiją, kiekvienais metais Amerikos Lietuvių Tarybai skiria po \$100 Lietuvos laisvinimo reikalams.

Atrodo, kad prieš pinigų pasidalinimą nekėlė balso nė vienas narys, kurių tarpe yra nemažai naujų ateivių. Kiti vietos lietuviai mano, kad lietuvišku požiūriu būtų buvę daug naudingiau, jei pinigai būtų buvę ne padalinti, o paskirti Lietuvių Fondui, labai reikalingos šalies pastatymui ar stipendijos sudarymui lituanistikos studijoms.

J. K.

Iš okupuotos Lietuvos

Rusai okupantai, šalin iš Lietuvos!

Šiauliuose atidarytas
fotografijos muziejus

Gegužės 25 d. Šiauliuose atidarytas Lietuvos fotografijos meno draugijos visuomeninis fotografijos muziejus, kuriame jau yra apie 2.000 eksponatų, vaizduojančių fotografijos raidą nuo 19-jo amžiaus pabaigos iki šių dienų.

Muziejuje yra 5 skyriai. Vienas jų skirtas Lietuvos fotografijos istorijai. Tarp senų fotografijų yra A. Jurkšaičio "Miskas" (1897), "Stumbras Belovežo girioje" (1900), Br. Vargšo-Laucevičiaus "Šiaulių gegužinės dalyviai" (1905) ir kt.

Čia yra pirmieji lietuvių

kalba fotografijos vadovėliai — K. Laucius ir E. Vogelio, 1933 m. išleistas pirmasis žurnalas fotografijos reikalams "Fotomėgėjas", "Tarptautinio fotografijos ir filmų mėnraščio" 1937 m. lietuviškoji laida ir kt.

Yra eksponatų iš K. Jurašūno 1933 m. Šiauliuose organizuotos pirmosios Lietuvos foto parodos.

Fototechnikos skyriuje yra įvairaus senumo ir markių fotoaparatai, fotoobjektivų, apšvietimo, ryškinimo priemonių. Muziejuje yra ir šių dienų geriausių fotografų darbų.

Muziejaus sumanytojas ir jo direktorius yra Antanas Dilys.

Bevaliai Vakarai Helsinky

Tokia antraštė "The Toronto Sun" dienraštis liepos 16 d. išspausdino įdomų Luboro Zinko straipsnį. Štai jo vertimas:

Ottawa. Sovietų užsienio reikalų ministras Andrei Gromiko, dėstydamas Kremliaus planą Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoj Helsinky, aktyviai kalbėjo apie "tautų lygybę, atsisakymą nuo jėgos veiksmų, sienų neliečiamybę, taikų ginčų sprendimą, nesikišimą į vidaus reikalus, žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių, lygių teisių ir tautų apsisprendimo gerbimą".

Kiekvienas, kuris prisimena po Stalino-Hitlerio sekusius įvykius, žino, kad nuo nacių režimo klestėjimo dienų Vokietijoje, jokia kita vyriausybė nėra kalta dėl žiauresnių ir sistematiškesnių Gromiko sumintų kilnių principų pažeidimų, kaip sovietų režimas.

Palikę nuosaly bolševikų režimo, kuris Lenino nepriklausomybės pažadą carų valstybės nerusų tautoms paverstį pajuoka, pradinį tarpinį, sovietų tarptautinio gėgsterizmo katalogas prasideda Hitlerio-Stalino Lenkijos padalinimu 1939 m., Baltijos respublikų pagrobimu ir Suomijos užpuolimu. Jame pažymėta visa eilė teritorinių aneksijų. Antrojo pasaulinio karo gale (kai kurios sovietų sąjungininkių sąskaita), pusės Europos pavergimas, kraujuose paskandintas Vengrijos laisvės sukilimas 1956 m. ir įsiveržimas į Čekoslovakiją 1968 m.

Trumpai, metraštis liudija politiką ir praktiką kuri "tautų lygybę, atsisakymą nuo jėgos veiksmų, sienų neliečiamybę, taikų ginčų sprendimą, nesikišimą į vidaus reikalus, žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių, lygių teisių ir tautų apsisprendimą" paverčia žiauria pajuoka.

Amžina gėda visiems 34 užsienio reikalų ministrams, dalyvavusiems Helsinky

konferencijoje, kad nė vienas jų nenurodė Gromiko begėdiško cinizmo. Kaip ir dažnai tokiais atvejais būna, didelė melagystė, kuri yra komunistų "taikos" propagandos pagrindas, palieka neatkleista, nes bijoma, kad teisybė supykdytų Kremliu ir statys į pavojų ar net visiškai nutrauktų Rytų-Vakarų "atoslūgio" derybas.

Šita sovietų jautrumo teisybei baimė, kuri labai padeda komunistams jų psichologiniame kare, yra keistas ir savižudiškas Vakarų diplomatijos reiškinys.

Jis yra savižudiškas, nes istorija be abejonų rodo, kad taika negali būti paremta gerų norų (wishfull thinking) sluoksniu, užteptu ant nemalonių faktų.

Geras Vakarų šliaužiojimo ir silpnavaikiškumo pavyzdys buvo parodytas, kada buvo aiškinamas sovietų "taikos planas".

Paklausus, ar planas (Kremliaus) atmeta Čekoslovakijon įsiveržimo 1968 pakartojimą, sovietų atstovas pasakė: "Kiek liečia Čekoslovakiją, ten buvo ne iškisimas į vietos reikalus, bet Čekoslovakijos vyriausybės prasymas".

Net šitoks nusikalstamas teisybės iškreipimas paliko neatmestas, nors kaip tik šita didelio melo dalis gali būti lengvai įrodyta gerai žinomis komunistų dokumentais. Viena iš jų, Čekoslovakijos komunistų partijos prezidento išleistame 1968 m. rugpjūčio 21 d. ankstyvą rytą, rašoma:

"Vakar, rugpjūčio 20 d. apie 23.00 valandą, Sovietų Sąjungos, Lenkijos Liaudies respublikos, Vokietijos Demokratinės respublikos, Vengrijos Liaudies respublikos ir Bulgarijos Liaudies respublikos kariuomenė peržengė Čekoslovakijos Socialistinės respublikos sieną. Tai įvyko be Respublikos prezidento, be parlamento pirmininko, be premjero, be komunistų partijos centro

Pasaulis aplink mus

TRIUŠMAS DEL PORTUGALIJOS KOLONIJŲ

Siemet suėjo 600 metų, kai Britanija ir Portugalija yra sąjungininkės. Todėl Britanijos karalienės vyras Edinburgo kunigaikštis buvo nuvažiavęs į Lisaboną, kai ten buvo švenčiama ta sukaktis, o Britanijos laikraščiai tada nemažai užėmė, kad buvo išcenzūruota jo kalba. Dabar į Britaniją buvo atvažiavęs Portugalijos min. pirm. dr. Caetano, ir vėl kilo didžiausias triušmas su demonstracijom ir karštu apsikopėjimu parlamente.

Iš susenusio diktatoriaus Salazaro Portugalijos valdymą perėmė šiek tiek jaunesnis Caetanas, kuris iš pradžių bandė lyg ir atleisti vadeles, bet greit pamatė, kad jam lengviau tvarkytis policinėmis priemonėmis, tai grįžo į senąją tvarką.

Bet dabartiniam aštriam triušmui kilti pagrindą sudarė Portugalijos kolonijos Afrikoje — Mozambika, Angola ir kitos. Portugalija nori tas kolonijas turėti, nes jos duoda naudos. O juodoji Afrika kolonializmo nebepakenčia. Anglai, prancūzai, belgai geruoju ir piktuju turėjo trauktis iš ten, nors jų biznieriams sunku buvo išsikurti su kasyklomis, naftos versmėmis ir kitokiomis gėrybėmis. Baltieji vietoje dabar valdo tik Pietų Afriką ir Rodeziją, o portugalai iš savo krašto ten turimas kolonijas. Portugalams brangiai kainuoja tas valdymas. Jie ten laiko apie 150 tūkstančių karių, kurių 65 procentai yra vietinių, ir neatlaidus karas su už nepriklausomybę kovojančiais afrikiečiais partizanais Portugalijai kainuoja maždaug pusantro milijono dolerių kasdien. Vis dėlto, matyt, daugiau ten gaunama, negu išleidžiama, jei vis dėlto vedamas karas.

Tie su karu susijusieji įvykiai ir sudarė viso triušmo pagrindą Londone kaip tik Caetano vizito dienomis. Diktatūra kaip diktatūra, bet tas biurasis kolonializmas... Opozicija reikalavo neįsileisti Caetano, nes prieš pat jam atvažiuojant britų laikraščiai pradėjo skelbti žinias apie portugalų kariuomenės vykdomąsias žiaurias skerdynes kolonijose. Plačiausiai parašė "The Times", kurio, žinoma, nė iš tolo negalima įtarti kairumu ar kokių nors pasiryžimu pakenkti sąjungininkei Portugalijai.

Žinias atnešė kunigai — misininkai. Jie liudija, kad kai kuriose kolonijose iškersta kaimeliuose žmonių šimtais ir patys kaimeliai sudeginti už pagrįstą ar tik spėjama palaikymą ryšių su partizanais. Kur tie kaimeliai yra? Minimi ir kai kurių vietų vardai, bet žemėlapyje, sako, negalima pasitikrinti, nes nėra atžymėta. Užliarmuoti patys portugalai sakosi pasistengsiai reikalą išaiškinti ir nubauti kaltus, jei tokių būtų, bet prieš juos ir kolonializma nusistatę nelinke patikėti, kad taip galėtų būti padaryta.

Galima tikėti, kad ten skerdynių yra. Karas partizaninis, o tokiam visada būna daugiau žiaurumų negu frontiniame. Be to, portugalai tose kolonijose laiko keletą tūkstančių karių specialius dalinius, siuntinėjamus atlikti specialių uždavinių. Skundų dėl žiaurių buvo jau 1960-1961 metais. Anuomet aliamas atėjo iš Angolos, škart iš Mozambikos.

Po triušmo, greičiausia, niekas nepasikeis. Portugalija buvo Salazaro laikais NATO narys ir dabar tebėra, ir ji laikoma reikalinga tai sąjungai. Apsisivaidymas Britanijos parlamente kaltinimais irgi tik tos dienos prabėgantis reikalas. Opozicija kaltina vyriausybę už ryšius su tuo senu, bet, sako, niekam tikusiu sąjungininku. Vyriausybė atsikerta opozicijai, kad ji gi galėjo kitaip patvarkyti reikalus, kai buvo vyriausybėje, bet nieko nepadarė. Opozicija boikotavo dr. Caetano suruoštusius priėmimus, o vyriausybė suskaičiavo, kiek oficialių pietų ir kitokių priėmimų Wilsonas suruošė Kosyginui, kurio santvarka ir laikysena taip pat nepakenčiamos. Be to, su Portugalija, štai, 1972 m. didesnis prekybinis biznis buvęs padarytas, negu su trimis komunistiniais Rytų Europos kraštais kartu sudėjus.

Prieš išvažiuodamas į Britaniją Caetanas viešai pasiūlė nesikišti ne į savo reikalus. Visi triušmai esą keltami komunistų, taip pat ir karas jos kolonijose — ginklai juk siunčiami iš komunistinių kraštų. Su kolonijų afrikie-

veržimo protestą pasiuntė Jungtinės Tautos.

Dabar šito absoliutaus melo pakartojimas Helsinky praėjo tyloje kaip keistos rutinos išvada. Nėra ko stebėtis, jei Kremlius yra tikras dėl teisybės ir laisvės priešingybės, kurią jis vadina socializmu, laimejimo pa-

Vėliau Čekoslovakijos komunistų vyriausybė dėl isi-

Pasaulinės nuomonės veikiamą, Portugalija tas savo kolonijas vadina teritorijomis Afrikoje, Portugalijos tėsniu, kuriame nesą jokių rasinių nesusipratimų. Portugalija išvirstanti į rasiškai mišrią ir broliškai sugyvenančią tautą.

čiais esą sugyvenama gerai, ir tai rodo faktas, kad prieš sukilėlius kovojančios kariuomenės net 65 procentus sudaro vietiniai.

Be kita ko, pora žodžių dėl paties Caetano, puikaus konstitucinės teisės profesoriaus (jis pradėjo profesorių būdamas 27 m. amžiaus). 1962 m., dar studentaudamas, jis buvo pradėjęs leisti ir redaguoti žurnaliuką "Naujoji tvarka". Pirmojo numerio priekyje buvo pasisakyta šitaip, kas tas žurnaliukas yra ir kas nėra:

"Antimoderninis, antiliberalus, antidemokratinis, antiburžuazinis ir antibolševikinis; kontrrevoliucinis, reakcionieriškas, katalikiškas, apaštališkas ir romaniškas monarchistinis, nepakantus ir nesiderinantis, nesolidarizuojas su kritikais, žurnalistais ir visais kitokiais literatūros, meno ir spaudos profesionalais".

S. Baltaragis

DETROITO NAUJENOS

Pavergtųjų Tautų šventę praleidus

Detroito mieste prieš upės už Cobo Hall nuo pat ankstyvo pavasario savaitgaliais vyksta etninių grupių šventės. Tokia šventė liepos 13, 14 ir 15 dienomis ten turėjo ir pavergtosios tautos: Albanija, Armenija, Lenkija, Estija, Vengrija, Latvija, Lietuva, Serbija, Slovakija, Rumunija, Ukraina, Bulgarija, Bielarusija, Kroatija ir Čekoslovakija.

I šventės atidarymą liepos 13 d. 6:30 val. atvyko ir miesto burmistras R. Gribbs su žmona ir ten pasakė kalbą. Savo kalboje paminiu, kad jis tik vakar sugrįžęs iš Sovietų Sąjungos. (Jis dalyvavo burmistrų suvažiavime Šveicarijoje, o iš ten aplankė kitus Europos kraštus, buvo nuvykęs ir į Sovietų Sąjungą). Jis paabrėžė, kad ši 15 Rusijos pavergtųjų tautų šventė yra mum įspėjimas: ragino nenustoti pasiryžimo padėti pavergtiesiems atgauti laisvę.

Burmistro žmona savo žodyje pasakė, kad ji paliko Sovietų S-gą, didžiudamasi Amerikos laisvę.

Atidarymo iškilmėse tarp visų kitų pavergtųjų tautų atstovų lietuviams atstovavo Bernardas Brizgys.

Sekmadienį, liepos 15 d., Kennedy aikštėj buvo bendros pamaldos. Po pamaldų visi jų dalyviai tvarkingai išsiriškiavę su vėliavomis ir plakatais nužygiavo į šventę ir čia lauko scenoje tęsė toliau šventės programą.

Dr. Fred Dorhs, WWJ-TV televizijos ir Detroit News atstovas savo žodyje pasakė: Amerikos žmonės dažnai nesupranta problemų tų žmonių, kurie gyvena sovietų kontroleje.

Detroito miesto tarybos nariui Anthony Wierzbicki šventės pirmininkas Sigurdas už jo pagalbą įteikė jam dovaną — Eisenhowerio medalį.

Visas tris dienas lauko scenoje vyko tautų meniniai pasirodymai, o aikštėje — turgus-kermosius.

Meninėje dalyje iš lietuvių dalyvavo Petro Padolskio orkestras, Windsorio studentų kvartetas "Aušra" ir Birutė Kutkutė.

Prekyvietėje lietuvių turėjo 4 paviļjonus: 2 maisto, vieną gerimų ir vieną tautodailės. Prekyba labai sekėsi, ir lietuvių padarė gero pelno. Pelnas buvo didesnis, nei

didesnis, negu pereinamais metais. Šventės metu pardavė vien tik iškeptų blynų už \$900, o, be to, parduota dar 350 svarų dešrų, 100 sv. koldūnų, 50 sv. balandėlių, 150 sv. kugelio ir šiaip įvairaus maisto. Išparduotos ir 28 statinės alaus.

Maisto paviljonams vadovavo: pirmajame — Bronė Sukauskienė penktadienį, S. Drižienė šeštadienį ir Erna Garliauskienė sekmadienį; antrajame — visas tris dienas vadovavo Pranciška Televičienė, o joms padėjo visas būrys tautininkių: gėrimų barui vadovavo Juozas Murinas, tautininkaujamas gausaus būrio padėjėjų.

Tautodailės paviljonas, kuriam vadovavo mokytoja Stefa Kaunelienė, tautininkaujant vyresniesiems ir jaunimui, irgi gerai prekiavo ir iš gauto pelno \$312 jau išesė lietuvių kambariui Wayne Valst. universitete įrengti.

Šventėje buvo išdalinta apie Lietuvą informuojančių 3,000 lapelių.

Šventėje dalyvavo ir daug jaunimo.

Lietuviškąją šventės dalį tvarkė ir ja rūpinosi Detroito Lietuvių Organizacijų Centras.

Liepos 10 d. Komitetas lietuviškam kambariui Wayne Valst. universitete įrengti įteikė \$5.000 čekį, nusifotografavo ir išrinko kambarį, kuris yra II aukšte. Jo numeris 288.

Čekio įteikime ir kambario išrinkime iš komiteto dalyvavo Stefa Kaunelienė, Antanas Sukauskas, Stasė ir Vacys Urbonai, Birutė ir Viktoras Rauckiai, Jurgis Baublys, Stasys ir Juozas Raciukaičiai.

Dievo Apveizdos bažnyčios ir Kultūrinio Centro statybos fondan paskutiniu laiku gauta \$3,255 ir surinktų pinigų suma pakelta iki \$8,918.30.

Inž. Vytautas Kutkus nuo liepos 9 d. yra išvykęs atostogų. Atostogų metu žadėjo aplankyti Tennessee, Miami Beach ir Bahamas salas.

Poetė Marija Sims serga ir guli ligoninėje. Taip pat serga ir guli ligoninėje Jonas Atkočaitis ir jo žmona Anė. I lietuvių padarė gero pelno. Pelnas buvo didesnis, nei

MIRĖ SIBIRO KANKINĖ

Tautvaišienė, Hilda mirė liepos 8 d. Stockholme

LABAI ĮDOMUS ATSIMINIMAI

TRYŠ IR VIENA. Janinos Narūnės atsiminimai apie rašytojus Gabrielę Peukevičiūtę, Balį Sruogą, Jurgį Savickį ir Juozą Svaistą. 171 psl., kaina \$3.00.

ĮVYKIAI IR ŽMONĖS, gen. Stasio Raštikio atsiminimų III tomas, 616 psl., kaina \$15.00.

MES VALDYSIM PASAULĮ, parašė L. Dovydnas, I tomas 268 psl., II tomas 248 psl. Kiekvieno tomo kaina \$4.00.

WE WILL CONQUER THE WORLD by Liudas Dovydnas, 217 psl., kaina \$5.00.

JAUNYSTĖS ATSIMINIMAI, Vlodo Poželos, 335 psl. kieti viršeliai, kaina — \$4.00.

VYSKUPO P. BUČIO ATSIMINIMAI, I tomas, 320 psl., kaina \$3.50, II tomas 282 psl., kaina \$3.50.

GANA TO JUNGCO, Kipro Bielinio atsiminimai, 492 psl., kaina \$5.00.

RASTAI — STRAIPSNIAI, ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIUDZIU, Petronėlės Liūdžiuvienės, 88 psl., kaina \$5.00. ATSIMINIMAI, parašė Juozas Liūdžius, 246 puslapiai, kaina \$3.00. KĄ LAUMES LEMĖ (apie Salomėja Nerį), Petronėlės Orintaitės, 234 psl., kaina \$3.00.

SIAUBINGOS DIENOS, 1944-1950 metų atsiminimai, parašė Juozas Kapčinskas, 273 psl., kaina \$3. NEPRIKLAUSOMA LIETUVA ATSTATANT, Rapolo Skipičio, 440 puslapių, kaina \$5.00. NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, R. Skipičio atsiminimų II tomas, 476 psl., kaina \$7.00.

Nuo krivulės iki raketos, Lietuvos paštininkų atsiminimai, redagavo Antanas Gintėris, 538 psl., kaina — \$5.00.

PASKUTINIS POSEDIS, Juozo Audėno atsiminimai, 227 psl., kaina \$4.00.

TAU, LIETUVA, Stepono Kairio, 480 psl., kaina \$2.00.

Viktoras Biržiška, DEL MŪSŲ SOSTINĖS, atsiminimai (1920-1922 m.), 312 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50 kietais — \$3.75.

ATSIMINIMAI IR MINTYS, Kazio Griniaus, I tomas, 300 psl., kaina \$2.00.

ATSIMINIMAI IR MINTYS, dr. Kazio Griniaus, II tomas, 326 psl., kaina \$5.00.

PER CIEDRĄ IR AUDRĄ, Mykolo Vaiškiaus atsiminimų (1909-1918) IV tomas, 272 psl., kaina kietais viršeliais \$3.75.

PENKTEJI METAI, Kipro Bielinio, 592 puslapiai, kaina \$2.00.

DIEVOJANT, Kipro Bielinio, 464 psl., kaina \$2.00.

A. Grinius

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMUS VEDA
STASYS MICHELSONAS

— Žinai, Maiki, aš norėčiau nuvažiuoti į Kejeva. Kai tu man pasakei, kad lietuviai valdė jį per 249 metus, jei tai teisybė, tai aš norėčiau pamatyti, kaip tas miestas atrodo.

— Šiandien, tėve, Kijevas jau kitaip atrodo. Jeigu tie lietuviai, kurie jį valdė, šiandien atsikeltų, tai tos vietos jau neatpažintų. Anais laikais jis buvo tik gerokas kaimas Dniepro paupy, o dabar jis jau vienas iš gražiausių ir kultūringiausių Rusijos miestų.

— Nu, tai pasakyk man ką nors daugiau apie jį.

— Istoriniu žvilgsniu, tėve, Kijevas galima sugretinti su Novgorodu, kur, sakoma, 862 metais Rurikas įkūręs Rusijos valstybę. Iš tikrųjų, ne jis vienas, bet trys variai, kuriuos rusai buvo pasikvietę, kaip spėjama, iš Skandinavijos. Beveik tuo pačiu laiku (864 m.) variai įkūrė ir Kijeva. Taip sako legendarinis graikas Nestoras, kuris vėliau pats Kijeve gyveno ir rašė pietu Rusijos metraščius. Pagal jį, sakytas metais Kijeva įkūrė trys broliai: Kij, Šek ir Choriv. Tačiau tas metraštininkas paduoda abejotina chronologija, nes sako, kad tais pačiais metais, bet kiek vėliau, būtent, 882 metais Kijeva užkariavęs kunigaikštis Olegas ir padaręs tą miestą savo kunigaikštijos sostine. Vėliau, 988 metais, kunigaikštis Vladimiras priėmė Dniepkrikščionybę bei suvarė į Dnieprą visus Kijevo gyventojus ir paverė juos krikščionimis, užtat krikščionių bažnyčia apskelbė jį "šventuoju" Vladimiru. Bet atrodo, kad su krikščionybė atėjo ir nelaimė, nes 1240 metais Kijeva užplūdo totorių gaujos, miesta sunaikino ir išbuvo toj apylinkėj iki 1320 metų. Po totorių jis atiteko lietuviams, kurie, kaip sakiau, valdė jį per 249 metus; po to jį paėmė lenkai ir

išlaikė per 85 metus. Galų gale Kijevas buvo prijungtas prie Rusijos imperijos. Dabar Kijevas laikomas beveik Vakarų kultūros miestu. Reikia pasakyti, kad ir Lietuvos pirmasis universitetas, kai jis 1834 metais Vilniuje buvo uždarytas, buvo nukeltas į Kijeva, kur jį lankė tiksliai studentų. Švietimo ir mokslo įstaigų Kijeve daug, ir daug kultūros centrų, bibliotekų, muziejų, teatrų ir muzikos mokyklų.

— Nu, tai dabar, Maiki, pasakyk man ką nors apie gasiusius Rusijos carus. Aš noriu daugiau žinoti apie Ivaną Ziaurųjį.

— Ivanas IV, vadinamas "Ziauriuoju", ne visada buvo toks. Nuo savo jaunų dienų jis rodė tik neruotumą, greit susijaudindavo. Jo tėvas mirė, kai jis buvo tik 3 metų amžiaus vaikas. Motina mirė, palikdama jį 7 metų. Sakoma, kad jis augo rūšioj aplinkoj, todėl įprato žiūrėti į žmones su neapykanta. Subrendo pirma laikas. Buvo pamokytas, bet nedaug. Rodė daug neapykantos bajoru luomui. Bet į vargūnų sluoksnį žiūrėdavo su užuojauta. Rodydavo simpatijų ir prekybininkams, kurie kovodavo prieš bajorus. Sakoma, kad nuo jaunų dienų jis atsidėjęs skaitydavo šventraštį, nes buvo religingas ir tokioj literatūroje ieškodavo patiesinimo savo nuotaikoms. Ir išsivystė pasivertimo autoriteto daugiausia dėl to, kad galėtų su-trempti ištvirkusius bajorus. Ir 1547 metų sausio 10 dieną Maskvos metropolitas vainikavo jį pirmuoju visos Rusijos caru. O vasario 3 dieną, tais pačiais metais, jaunas caras suėmė gražiausias visos Rusijos merginas, kad galėtų išsirinkti sau žmona. Tokia laimė, o gal ir nelaimė, atiteko Anastazijai Zacharinai - Roma-

1974 M. KALENDORIAUS REIKALU

"Keleivio kalendoriaus" 1974 m. neeisime. Kas už jį jau yra sumokėjęs, to įmokėtają sumą įrašysime į prenumeratą.

Keleivio administracija

novų dukteriai. Kadangi buvo gaudų, kad jaunystėj jis buvęs gana ištvirkęs, tai dabar, prieš vestuves, jis nutarė atlikti viešą išpažintį. Sušaukė žemiečių seimą (zemskij sobor) ir šitam seimui išpažino visus savo jaunystės nusikaltimus. Viską išpažinęs, Ivanas pažadėjo nuo šiol vesti savo valstybę protingai ir mielaširdingai. Iki šiol jį buvusi vedama labai negerai, bet dėl to esą kalti bajorai.

— Nu, tai ką, ar jis ką pagerino?

— Pirmutinis jo valdymo dešimtmetis, tėve, nuo 1550 iki 1560 metų, kada jis apsiūpo žemesnės kilmės išmintingais žmonėmis, — šitas dešimtmetis buvo neblogas. Bet jam rūpėjo du dalykai: apsaugoti nuo totorių pavojaus rytuose, o vakaruose pralaužti Rusijai sieną prie Baltijos uostų, nes be uostų didelė valstybė negali išieiti į pasaulį. Su totoriais jis apsidirbo. Paėmė jų tvirtoves Kazanėj ir Astrachanėj, išlaisvindamas Rusijai Volgą ir Kaspiją. Gerai būtų ir Krymo totorių sudorojus. Bet Krymas toli ir tenai galima susidurti su Turkija — pavojinga! Baltija arčiau, ir jos uostai vertingesni. Tik bėda, kad čia stiprios Vakarų valstybės. O Rusija be mokslo ir atsilikus. Todėl Ivanas nutarė verbuti iš vakarų specialistus ir amatininkus, kad pakeltų Rusijos techniką. Vakarams nepatiko, kad Maskva nori civilizuotis. Jos agentai surinko Vokietijoje 123 technikus ir jau suvežė į Liubeko uostą perkelti Rusijon. Sužinojus apie tai, Švedijos karalius Karlas V nusiuntė į Liubeką karo laivą, kad tuos specialistus išvaikytų. Ir išvaikė. Ivanas jau sugriežė danti-mis. Pradėjo žiaurėti. Norėjęs jau žengti tiesiai Livonijon, prie Baltijos krantų. Deja, Livonija valdė pavojingas vokiečių Kardininkų ordinas. Bet tas ordinas pradėjo kriksti. Būtų gera proga Maskvos Ivanui pulti Livoniją. Tačiau dėl Livonijos plovėsi trys kitos šalys: Lenkija, Danija ir Švedija. Žūr būt Ivanas Ziaurasis žengė. Tai buvo 1558 metais. Ir be-matant Estijos miestai Narva, Dorpatas ir keli mažesni fortai jau buvo rusų rankose. Bet rusų užimta Livonija pasidavė Lenkijos globai, ir Lenkijos karalius Žygimantas II painformavo apie tai Ivaną Ziaurųjį, kuris tuo tarpu buvo sunkiai susirgęs. Kaip tyčia numirė jo mylimoji Anastazija ir mažas sūnelis Dimitras. O kaip jo artimi draugai ir patarėjai? Vieni jų pasitraukė, kiti mirė, ir jis liko vienui vienas. Atrodė, kad kiekvieno žmogaus ranka pakilo prieš jį. Ir jį apėmė kažkokia baimė.

— O kas buvo po jo, Maiki?

— Po jo sekė dar du carai to paties vardo: Ivanas V ir Ivanas VI. Bet užbaikim Ivaną Ziauriuoju.

— Nu, tai pasimatvysim po vikišino. Dabar, Maiki, aš išėinu ant farmų, pažiūrėsiu, kur geresni agurkai auga.

Ką tik gavome

Nužmogintieji, Vilniaus ir Seinų krašto lietuvių išgyvenimai lenkų okupacijos metais; parašė Petras Česnulis, 256 psl., kaina \$5.00.

Dievas šiandien, Krikščionis gyvenime knygų nr. 9 leidinys, parašė kun. Jonas Gutauskas, 283 psl., kaina \$6.00.

Sventas raštas, Naujasis testamentas, verstas iš graikų kalbos, 635 psl., kaina — \$5.00.

Napoleonas, Baltija, Amerika, parašė Vincas Trumpa, 251 psl., įrišta, kaina \$6.00.

Parkas anapus gatvės, premijuota apysaka jauni-mui, parašė Danutė Brazytė-Bindokienė, 156 psl., kaina — \$3.00.

Užkandis, pasakojimai, parašė Jurgis Jankus, 216 psl., kain a\$4.50.

Taikos rytas, novelių rinkinys (15 novelių), parašė Jurgis Gliuda, 229 psl., kaina \$4.00, kietais viršeliais — \$4.65.

Po angelų sparnais, novelių rinkinys (25 novelės), parašė Alė Rūta, 191 psl., kaina \$4.00, kietais viršeliais — \$4.65.

Mūsų praeities beiškant, parašė Česlovas Gedgaudas, 357 psl., didelio formato, įrišta, kaina \$15.00.

Abraomas ir sūnus, premijuotas romanas, parašė Aloyzas Baronas, 206 psl., kaina \$4.50.

Sunkiausių kelių, romanas, parašė Jurgis Gliuda, 251 psl., kietais viršeliais, kaina \$5.00.

Indėnai Manhatteno salą (dabartinį New Yorko centrą) pardavė olandams už \$30 vertės papuošalus ir drabužius. Dabar ten už pėdą žemės moka apie \$500.

Labai gili mintis greitį pavišių iškyla.

DIEVO KARALYSTĖS ŽINIOS

VILTIS POMIRTINIO GYVENIMO
Skyrius 1
Kas yra mirtis?

T e s i n y s 7.

Vykdydami toliau ištyrimą, mes patirsime, kad priešais del kurios Biblija patiekia būsimąjo amžino gyvenimo viltį žmogiemis esyboms, kurios klausys Dievo įsakymų, yra tai, kad Tėvėjas žada suteikti tokiems amžinąjį gyvenimą, o ne tai, kad jis būtų pradėtas įdėti į žmogaus kūną ką nors nemirtingo.

Nemirtingumo viltis

Kaip jau buvo pabrėžta, sakinio "nemirtinga siela" visai nėra Biblijoje. Žodis "nemirtingas" pasirodo tik vieną kartą visoje Biblijoje, ir toje vietoje jis taikomas Viešpačiui, o ne žmogui. 1 Tim. 1:17 mes skaitome: "Amžių Karaliui, nemirtingajam, neregimam vienam Dievui gyvyis ir garbė per amžių amžių". 1 Tim. 6:16 turime panašų pareiškimą, kuriame vartojamas žodis "nemirtingumas". Ir šis tekstas kalba apie Viešpatį. Skaitome šiaip: "Vienas, turįs nemarumą ir gyvenąs neprie-namoje šviesoje, kurio nematė nė vienas žmogus ir negali matyti, jam garbė ir amžinas viešpatavimas". Šituo du tekstus turėtų galutinai nuspręsti klausimai, ar žmogus iš prigimties yra nemirtingas sutvėrimas.

Žodis "nemirtingumas" pasirodo kitose keturiuose vietose Biblijoje, ir kiekvieną kartą juo aprašomas būsimasis sąlyginis atlyginimas tiems, kurie šiame gyvenime ištikimai seka Viešpaties pėdomis. Ir čia vėl įsidėmėkite gerai, kad mes nelandome įrodinti, kad nėra būsimąjo gyvenimo žmonių, bet vėliau tvirtiname, kad pagal Bibliją visi būsimąjo gyvenimo viltis stoma ant fakto — būsimąjo prisikėlimo iš numirusių, o ne ant pasimanymo, kad iš prigimties mes esame nemirtingi ir dėl to negalime išmirti.

Placįjį temą apie prisikėlimą mes paliekame vėlesniam ap-svarstymui. Trumpai paduodame tik keturius šventraščio tekstus, kurie kalba apie krikščionių viltį būti išaukštintais į nemirtingumą, arti prie Viešpaties. Romiečiams 2:7 mes skaitome: "Tiems (krikščionims), kurie išverme geruose darbuose ieško garbės, išaukštino ir nezarumo." Šis tekstas parodo, kad dabar krikščionis dar neturi nemirtingumo, bet turi jo ieškoti su "išverme geruose darbuose".

1 Korintiečiams 15:53 mes skaitome: "Nes šitas gendamas turi apsilvilti negendamumu ir šitas mirtingasis turi apsilvilti nemirtingumu". Čia ir vėl pasakyta, kad "nemirtingumo" kokybė, jei žmogus kada nors ją gaus, jis turės ateityje ją "apsilvilti". Apastalas aiškiausiai sako, kad dabar mes esame "mirtingomis" esybėmis. Sekanti eilutė skaitosi: "O kai šitas gendamas apsilviltis negendamumu ir šitas mirtingasis apsilviltis nemirtingumu, tada įvyks žodžiai, kurie parašyti: Mirtis bus pergalės praryta".

Turime dar vieną ir tai paskutinį tekstą Biblijoje, kuriame kalbama apie "nemirtingumą", t. y. 2 Tim. 1:10. Šitoje vietoje skaitome: "Dabar ji apreiškta pasirodymu mūsų Išganytojo Jėzaus Kristaus, kuris sunaikino mirtį ir iškėlė švieson gyvenimą bei nemirtingumą per Evangeliją." (Vysk. Gedraičio vert. "ne-smertelnumą"). Šitie žodžiai parodo, kad pirm mūsų Viešpaties pirmojo atėjimo niegas negalėjo turėti progos, nei stengties įsigyti nemirtingumą. Tik po to bažnyčiai buvo duotas patarimas taip daryti. Čia dar pasakyta, kad visa gyvenimo ir nemirtingumo viltis susikaupia Jėzuje ir jo atpirkimo darbe.

Kas domitės Tiesa, mes prisijusim veltui spaudos. Kreipkitės šiuo adresu:

Lithuanian Bible Students,
212 E. 3rd Street,
Spring Valley, Ill. 61362.

(Skelbimas)

Vyras demokratas šeimoje sudaro palankias sąlygas moters diktatūrai.

TESTAMENTAI

Įsigykite teisininko P. Sulo parengtą leidinį "Kaip sudaromi testamentai". Tai labai naudinga informacijų knygelė norintiems sudaryti testamentą. Ten yra ir testamentų pavyzdžių. Jos kaina — \$3.00.

GALIMA GAUTI

Keleivio administracijoje galima gauti Leono Sabaliūno "Social Democracy in Tsarist Lithuania, 1893—1904". Kaina \$1.00.

GAVOME RIBOTĄ SKAICIŲ "NIDOS" SIENINIO NUPLĖSIAMO SU PASISKAITYMAIS KALENDORIAUS. KAINA \$3.50.

VLADAS POŽELA

JAUNYSTĖS ATSIMINIMAI

Ką tik išleisti 1905 metų revoliucionieriaus, nepriklausomos Lietuvos įžymaus advokato, Seimo nario, ministro Vlados Poželos labai įdomūs atsiminimai. Kiekvienas ras juose įdomių dalykų. Kaina \$4.00. Tuoj įsigykite tą knygą. Ją galima gauti Keleivio administracijoje.

KETURIOS KIPRO BIELINIO KNYGOS

TIK UŽ DEŠIMTĮ DOLERIŲ

Pasinaudokite paskutine gera proga įsigyti visas 4 knygas, kurias parašė Lietuvos knygnešių karaliaus Jurgio Bielinio sūnus Kipras Bielinis:

Dienojant, 464 psl.

Penktieji metai, 592 psl.

Gana to junga, 492 psl.

Teroro ir vergijos imperija Sovietų Rusija, 309 psl.

Pirmosios trys knygos yra atsiminimai. Autorius jų turi labai daug, labai įdomių ir moka sklandžiai papasakoti. Jis, dar vaikas būdamas, su savo tėvu vežiojo draudžiamas lietuviškas knygas, uoliai dalyvavo 1905 m. revoliucijoje, sėdėjo už tai kalėjime, ragavo Sibiro katorgos, vėliau kibo į nepriklausomos Lietuvos pamatų statybą, seimuose atkakliai gynė laisvę ir teisingumą ir t.t. Maža teturime tokių atsiminimų knygų, kurios tiek praturtintų skaitytojo mūsų tautos praeities pažinimą.

Ketvintojoje knygoje K. Bielinis labai vaizdžiai pasakoja apie bolševikų sukurtą teroro sistemą, jų tarymo mokslo ir baisesią praktiką, apie pabaltiečių darbo stovyklas ir kt.

Visas tas 4 knygas galite gauti Keleivy tik už \$10.00.

KELEIVIO
prenumerata--gera
dovana

MOTERŲ SKYRIUS

ALGIRDAS LANDSBERGIS

Pabučiavimas

(Tęsinys)

Ji priėmė dukters pabučiavimą, šiek tiek atsilosdama. Kokia glaudi jos mergaitė šiandien. Ji ne tik priietė lūpas, kaip retai kada, bet ir neatitraukė jų porai sekundžių. Todėl moteris įstengė susilaikyti nepabarusi jos dėl susivėlusio plaukų, tik palydėjo juos papilkėjusiomis akimis.

Tačiau galvą nenustojo gelti, ir dukteriai atsėdus prie stalo su ta pačia išsipešusia kuokšte, ji sušuko plonu ir gaisriu balsu:

- Ar tu neturi laiko susisukuoti?
- Duktė užkliudė rankovę padažo indelį.
- Bet aš namuos...

— Pažiūrėk į savo rankovę! — tęsė motina. Tas patį jausmas apimdavo ją dukters kūdikystėje, suduodant per jos mažus pirštėlius, su gailėsio žiūrint į jos vidun įkrypusias pėdas, ir vėl suduodant, lyg tuo būtų pati save bausdus.

— Aš mačiau tave pareinant. Tavo plaukai buvo išsiskėtę, kaip dabar. Pažiūrėk į savo drauges. Pažiūrėk į jų plaukus. Manai, kad jos daug gražesnės? Nė kiek. Bet jos rūpinasi savimi. Ar tu eini į šokius rytų?

— Ne.

— Aš taip ir žinojau. O kodėl? Kas norės šokt su tavim? Kaip... kaip tu statai kojas?

Moters pyktis užlūžo su paskutiniu sakiniu, ir ji griebsi valgyt, kad neparodytų savo gailėsio. Duktė tebe šluostė servetėlę tą patį rankovės kampelį. Susitvardžiusi, pakėlė galvą ir padėjo servetėlę ant stalo. Moteris valgė nuleidus akis.

— Mamyt, — ištarė duktė svetimu balsu. — Tu... matei tą vaiką su mėlynu megztiniu?

Moteris padėjo peilį ir šakutę.

— Taip.

— Jis pabučiavo mane! — beveik sušuko duktė.

— Ką? — sumišo moteris. — Kodėl tu dabar saka man? Galvot apie tokius dalykus, — kalbėjo ji, norėda ma laimėt laiko, susivokt.

Bet kuo giliau dukters žodžiai sėdo jos vidun, tu labiau jai norėjosi švelniai paerzinti ją, paglostyt jos petį

— Na, ir kas? Jis dailus vaikinai. Kaip jis tave, nesu siukavusius? Tu geriau apie pamokas galvotum.

Duktė nieko neatsakė. Jos baigė valgyt ir tylėdama nukraustė lėkštes. Lankstydamas staltiesę, duktė užčiuopė padažo dėmę, ir juodvi nejuociomis sužiuro viena į kitą. Moteris padrasinančiai linktelėjo, bet duktė suėmė staltiesę ir nuskubėjo virtuvėn.

Moteris atsėdė minkšton kėdėn ir ištisė nugarą atmesdama rankas atgal. Iš virtuvės girdėjosi vandens tekėjimas, pertraukiamas skalavimų lėkščių. Ji pabrūkė pirštų galais savo lūpų kraštėlius. Mano duktė keistoka, bet įdomi. — nusišypojo ji. Jos galva skaidrėjo, ir ji ne beatitraukė pirštų. Nuo dukters jos mintys netrukus nuslydo prie skyriaus vedėjo. Ji perėjo visas jo mažasias ypatybes, lyg apčiupinėdama vaisius pintinėje. Tada sustojo ties jo veidu ir ilgai neatsitraukė.

Po pusvalandžio moteris lengvai atsikėlė ir priėjo prie telefono. Galva nustojo skaudėti, ir ji labai norint pamatyti tą operetę. Jis kalbėjo greitai, ir ji tarėsi girdint paraudimą jo balse.

Apie vidurnaktį ji pasuko į savo gatvę ir sulėtino žingsnius. Gatvės žibinto apšviestas šaligatvio kraštelis atrodė jai toks švelnus, kaip vandens nutekintas akmuo. Prie skruosto tebelaiškė priglaudusi dūdelėn susuktą prog ramą, su malonumu užuosdama vėstančių spaudos dažų kvapą.

Viduje jos ranka neskubėdama surado mygtuką, perbraukė delnu ir minkštu spustelėjimu uždegė šviesą.

Po savaitės, vidury nakties, ją pabudino verksmas. Jį jėjo į gretimą kambarėlį. Jos duktė sėdėjo lovoj, įkniaubusi galvą tarp kelių.

— Kas tau? — kalbėjo moteris mieguistai.

Duktė pakėlė asarotas akis.

— Mamyt, jis nepabučiavo mane...

(Pabaiga)

(Ši novelė paimta iš 1954 m. literatūros žurnalo "Gabijos" nr. 5. Algirdas Landsbergis yra įžymus mūsų beletristas, dramaturgas ir literatūros kritikas, pasireiškęs ir amerikiečių spaudoje.)

Teisės patarimai

Advokatė dr. M. Švelkauskienė sutiko atsakyti į keleivio skaitytojų klausimus teisės reikalais. Tie klausimai turi būti bendro informacinio pobūdžio. Klausimus ir atsakymus spausdinsime šiame skyriuje. Laiške reikia paaiškinti, kad esate keleivio skaitytojas.

Klausimus prašome atsiųsti tiesiog U- adresu:

Dr. M. Švelkauskas, Attorney at Law,
Boston Five Building
1895 Centre Street
W. Roxbury, Mass. 02132

Klausimas

Mano senelis yra 89 metų. Nors jis dar gerokai stiprus, bet amžinai negyvens. Jis turėjo iš viso 3 vaikus. Vienas buvo užmuštas ant rame pasauliniame kare, duktė mirė prieš 8 metus, o kitas sūnus, mano tėvas, mirė nuo vėžio prieš metus.

Senelis, visus pragyvenęs, taip bijo mirties, kad atsisako testamentą surašyti, nors man žadėjo palikti didesnę dalį savo turto už tai, kad aš jį prižiūriu ir padedu jam tvarkyti jo reikalus.

Jis turi pusėtinai daug pinigų bankuose savo vieno vardu ir, be to, dar turi 2 namus.

Kadangi aš esu tik vienas iš jo devynių anūkų, vis bijau, kad gausiu tik devintą dalį senelio turto, nepaisant to, kad kiti anūkai seniu visai nesirūpina ir jo beveik neaplanke. Jie jį lanko tik tuomet, kai jiems ko iš jo reikia.

Kaip man jį prikalbėti testamentą sudaryti; kas atsitiktų, jam mirus, nepalikant jokio popieriaus?

Anūkas

Massachusetts.

Atsakymas

Yra tučias prietas bijo sudaryti testamentą. Niecas nemiršta dėl to, kad suasė testamentą. Daug žmonių surašo testamentus ir juos keičia kas keletą metų. Aš žinau, kad yra tokių žmonių, kurie mano, kad jie mirs, kai tik surašys testamentą. Miršta testamentu nesudarę ir tada atsiranda išokiu ginčų ir nesantaikos tarp palikonių. Tačiau, deja, nėra jokio recepto, kuriuo padovanant galima būtų tikinti tokius žmones suvarkyti savo reikalus pagal savo norus, kad išvengtų viokių nesupratimų.

Jei Tamstos senelis atsisako testamentą sudaryti, nieko nepadarysi. Jeigu jis mirs, testamentu nesudaręs, o turtas, kaip Tamsta priėdė, bus padalintas į devynias dalis, ir kiekvienas jo anūkas gaus po devintą dalį. Turtas bus padalintas lygiomis (per capita) todėl, kad visi palikony yra vienodo riminystės laipsnio palikėjų atžvilgiu. Jei bent vienas iš senelio vaikų būtų pragyvenęs savo tėva, — rezultatai būtų kitoniški. Tokiu atveju palikonių giminingumo laipsnis būtų nevienodas, nes vaikai yra artimesni giminei negu anūkai. Tada turtas būtų padalinamas ne "per capita", bet "per stirpes", teisiniai kalbant. Tai reiškia, kad tas vaikas, kuris

būtų pragyvenęs savo tėva, būtų gavęs vieną trečdalį senelio turto, jo vaikai nieko negautų. Kitų mirusiųjų vaikų vaikai pasidalintų savo tėvo ar motinos trečdalį tarpusavy. Rezultatai tokiu atveju būtų nelygūs: vieni anūkai nieko negautų, kiti dalys priklausytų nuo to, kiek vaikų paliko jų tėvas arba motina.

Tamstos dabartinis atveju, kadangi visi vaikai mirė prieš tėvui mirstant, visų palikonių dalys būtų lygios.

Reikia paaiškinti seneliui, kokie bus rezultatai, jeigu jis mirs, nesudares testamentą. Jei tie rezultatai jam yra priimtini, — nieko nepadarysi. Turtas yra jo, ir jis gali su juo pasielgti, kaip tik nori.

Beje, jei senelis norėtų, jis gali, kol gyvas, Tamstai perleisti dalį arba visą savo turtą ir nesudarydamas testamentą. Tokiu atveju būtų išvengta to, ko jis bijo. Viskas priklauso nuo to, kokie yra Tamstos senelio norai. Patarčiau Tamstos seneliui visais jam rūpimais reikalais pasitarti su vietiniu advokatu.

JUBILIEJINE SKAUTŲ STOVYKLA

Lietuviškoji skautija kiekvieną veiklos dešimtmetį atžymėdavo specialia — jubiliejine stovykla. Tačiau šių metų ruošiamoji stovykla savo numatyta programa ir užsimojimų apimtimi yra gerokai prašokanti ankstesniasias tradicijas. Rimtas ir ypatingai rūpestingas pasiruošimas teikia daug vilčių, kad stovykla galės būti atžymėta lauktu pasisekimu, o jaunimo tarpe paliks stiprius ir malonius lietuviško skautavimo prisiminimus.

Didžiulė ir įspūdingai įruošta stovyklavietė (Beaumont, Ohio, prie Clevelando) numato sutraukti apie 900 stovyklaujančių lietuviško jaunimo, neskaitytų svečių ir kitų tautybių kvietimų atstovų. Stovyklautojų atvyks ir iš Australijos, Anglijos, Kanados, Vokietijos bei Pietų Amerikos.

Šis skaičiais išreikštas jaunimo entuziazmas yra atkreipęs platesnės visuomenės dėmesį ir dėl to, kaip reikšmingas įvykis, vertas nors šio santūraus paminėjimo.

Nors šiandieninis modernus jaunimas ir nėra labai išturtas lietuviškomis tradicijomis, šiuo atveju jo teigiamas masinis reagavimas išreiškė itin gražų pasitikėjimą savo vadovams, o ypač stovyklos vadovybei, kurią

sudaro LSS Tarybos pirmininkas v. s. A. Saulaitis, Seserijos ir Brolijos vyriausi skautininkai v. s. L. Miliukienė ir v. s. P. Molis, ASS pirmininkė s. S. Gedgaudienė ir visa eilė padėjėjų — žinomų ir patyrusių skautininkų, kurie yra išsamiai paruošę turiningą programą su gausiu pedagoginiu personalu pašnekesiams ir skautamoksliui.

Stovyklinė programa

10 dienų trunkančioj stovykloj (rugpjūčio 19-29) kiekvienai dienai bus parinkta skirtinga mintis, pagal kurią ir vystysis pašnekesių temos, stovykliniai užsiėmimai ir vakarų laužai.

Dienų mintys pramatytos sekancios:

1. Susipažinimas.

Vienetai, susipažinę vieni su kitais, turės draugiškumą akcentuotas skautiškas varžybas, žaidimus bei pašnekesius.

2. Dievas.

Programoje diskusiniai pašnekesiai religinėmis ir moralinėmis temomis. Dėmesys gamtos pažinimui, geriams darbams ir bendrai maldai. Vadovaus dvasios vadovai: v. s. kun. J. Vaisnys, v. s. kun. J. Pakalniškis, v. s. kun. A. Saulaitis ir kun. Kijauskas.

3. Sportas.

Brolijos ir Seserijos sportinės varžybos, baigiant eiseną ir laimėtojų atžymėjimais. Po to lietuviškų dainų vakaras.

4. Skautamokslis - skautarama.

Praktiškas lavinimasis ir pasirodymai skautiško patyrimo ženkle. Seserija skiria ypatingą dėmesį tautodailės dirbiniams, įrengdama pilnai priemonėmis aprūpintą dirbtuvėlių, kur kiekviena skautė turės progos darbeliu pasimokyti ir jų pasidaryti.

5. Vilnius.

Vilniaus 650 m. sukakties minėjimas. Įvairių užsieniui parodėlių. Įžymesnių svečių pagerbimas vakare. Simboliškai visa Brolijos stovykla vadinsis Vilniumi, o atskiri vienetai turės pasirinktą Vilniaus apylinkių vardus.

6. Jubiliejus.

Lietuvos nepriklausomybės, Skautų Sąjungos ir Sk. Aido jubiliejų paminėjimas. Kitataučiu svečių priėmimas ir iškilmės.

7. Tėvynės ir Jėros diena.

Dėmesys tėvynės ir Lietuvos pajūrio pažinimui. Geografinė su tautiniais šokiais ir žaidimais. Seserija ir savo stovykla simboliškai bus padavinusi — Lietuva. O kadangi Lietuvoje angliskai nesupranta, tai ir Lietuvos stovyklautojos kalbės tik lietuviškai. Nepriklausomos Lietuvos epochai bus charakteringi pastovyklių vardai, kaip tai: Žara, Rytmetėlis, Saulės takas, Anapus marių ir Sietynas.

8. Laisvės kovotojai.

Bus prisiminti ir pagerbti Lietuvos sūnūs, paaugoję save Lietuvos laisvės kovai. Demonstracija už laisvę — rašiniai, piešiniai, plakatai.

9. Darbūtas.

Progos pasirodyti kūrybiui darbūtu stovyklą įsiruošiant ir išpuošiant, o tvarkingumo demonstracija — stovyklą gražiai likviduojant.

Trumpai suglaudus, stovyklos tikslas būtų:

bendradarbiauti — draugauti — susikalbėti — lietuvi — džiaugtis — iypsoiti — galvoti — melstis.

Nuosirdžiai bendradarbiaudamas jau nimas su vadovais, tikime, šį tikslą lengvai ir pilnai pasieks.

Kadangi stovyklos registracija dar nėra visiškai baigta, tuos, kurie užsiregistruoti dar nėra suspėję, stovyklos vadovybė maloniai kviečia tai nedelsiant padaryti.

A. J. G.

Paragink savo pažįstamus išsiųsti Keleivį. Jo kainos metams \$7.00.

ROMANAI

Sunkiausiu keliu, romanas, parašė Jurgis Gliūda, 251 psl., kieti viršeliai, kainą \$5.00.

Kiauros riešučios, romanas, parašė Antanas Musteikis, 259 psl., kainą \$4.50.

Brolio Mykolo gatvė, romanas, parašė Eduardas Cinzas, 303 psl., kieti viršeliai, kainą \$6.00.

Vytautas Alantas, AMŽINAS LIETUVIS, I dalis, 412 psl., kainą minkštais viršeliais \$4.50, kietais — \$5.00.

To paties romano II dalis, 414 psl., kainą minkštais viršeliais \$6.00, kietais — \$6.50.

Vytautas Alantas, ŠVEN. TARAGIS, I torinis romanas, I dalis, 405 psl., kainą minkštais viršeliais \$5.00.

J. Kralikuskas, VAIŠ. VILKAS, premijuotas romanas, 234 psl., kainą \$4.50.

Pranas Naujokaitis, PASEJAU ŽALIA RŪTA, 232 psl., kainą \$4.00.

Birutė Pūkelevičiūtė, RUGSEJO SEŠTADIENIS, premijuotas romanas, 237 psl., kainą \$5.00.

Rezistencija, romanas parašė R. Spalis, 429 psl., kietais viršeliais, kainą — \$6.00.

Brolio Mykolo gatvė, romanas, parašė Eduardas Cinzas, 303 psl., kieti viršeliai, kainą \$6.00.

Alpis, romanas, autorius Kazys Karpus, 227 psl., kainą \$5.00.

D. Nendrė, AIDAS TARP DANGORAIZIŲ, romanas, 365 psl., kainą \$5.

MINDAUGO NUZUDYMAS, Juozo Kralikausko premijuotas romanas, 246 psl., kainą \$3.

Jurgis Ghauda, BREKS. MES NASTA, 384 psl., kainą \$6.00.

Aitvarai ir giria, Jurgio Gliūdos romanas iš partizanų veiklos, 254 psl., kainą \$4.50.

Vėjas lekia lyguma, romanas, parašė Aloyzas Baronas, kainą \$4.00.

Andrius Valuckas, NEMUNO SŪNUS, II tomas, 428 psl., kainą \$4.00.

Andrius Valuckas, NEMUNO SŪNUS, romanas iš suvalkiečių ūkininkų sukilimo 1935 m., I tomas, 280 psl., kainą \$3.00.

Anatolijus Kairys, ISTIKIMOJI ŽOLĖ, 254 psl. romanas, kainą \$5.00.

Aloyzas Baronas, PAVASARIO LIETUS, 261 psl., kainą minkštais viršeliais \$2.50, kietais \$3.75.

Namas geroj gatvėj, romanas, parašė Jurgis Janušas, kainą \$4.00.

NEPRIKLAUSOMYBES SAULEJ, Mykolo Vaitkaus atsiminimų (1918-1940) V tomas, 295 psl., kietais viršeliais kainą \$3.75.

To paties autoriaus tomas VI kietais viršeliais \$3.75, minkštais \$2.50.

Milžinų rungtynės, Mykolo Vaitkaus atsiminimų VIII tomas, 203 psl., kainą — minkštais viršeliais \$3.00, kietais \$3.50.

Juozas Svaistas: 210BRIAI PLAUKIA, romanas iš knygos kūr. M. Sidaravičiaus gyvenimo, 233 psl., kainą \$2.50.

12 knygu už \$2

Atsitiktinio kareivio užrašai, J. Janušio atsiminimai, 127 psl., kainą \$2.00.

Stepono Strazdo eilėraščiai, 159 psl., kainą \$2.50.

Murkys, apysaka vaikam, parašė Antanas Gedrius, 130 psl., kainą \$1.80.

Juodojo pasaulio sukilimas, parašė Stasys Michelsonas, 127 psl., kainą \$2.00.

Tikra teisybė apie Sovietų Sąjungą (parašė J. Janušas), 96 psl., kainą 50 centų.

Kunigų celibatas, parašė kun. Fox, 58 psl., kainą 25 centai.

Ar Lovo vietotink tvanas, 64 psl., kainą 25 centai.

Žemaitės raštai karės metu, 126 psl., kainą 50 centų.

Eilės ir straipsniai, 95 psl. kainą 25 centai.

Žalgirio mūšis, parašė dr. Daugirdaitė - Sruogienė, 24 psl., kainą 50 centų.

Socializmas ir religija, E. Vandervelde, 24 psl., kainą 10 centų.

Demokratinio socializmo pradai (S. Kairio įvedas), 64 psl., kainą 50 centų.

Socialdemokratija ir komunizmas (K. Kausio), 47 psl., kainą 25 centai.

Atakirai sudėjus, jų kainą \$11.40, bet visos kartu paraudamos už \$2.

Vietinės žinios

Paskutinis šios vasaros linksmas

LIETUVIŲ RADIO

PIKNIKAS

SEKMADIENĮ, RUGPIŪCIO (AUGUST) 12 D.

ROMUVOS PARKE

71 Claremont Ave., Brockton - Montelloje

Pietų Amerikos — Kolumbijos šokėjai, vadovas Jose Bedoya

PROGRAMA

4 val. po pietų:

- 1—Bostono tautinių šokių sambūrio studentų grupė, vadovė Ona Ivaškievė.
- 2—Pietų Amerikos - Kolumbijos tautinių šokių šokėjai, vadovas Jose Bedoya.
- 3—Gražuolės "Miss Lithuania of N.E." rinkimas.
- 4—Šokių varžybos, griežiant Mickey Haberek orkestrui. Dovanos Louise Day Hicks.
- 5—"Opo" klounas vaikams.
- 6—Laimėjimo ir įžangos dovanos.
- 7—Skaniausi lietuviški piknikiniai valgiai ir gėrimai.

Autobusas išeis nuo So. Bostono Lietuvių Piliiečių dr. jos namų (E ir Broadway kampas) 1:30 val. popiet.

Autobusą išleis Jonas Valiukonis.

Kaina į pikniką ir atgal \$2.50.

Įžanga į pikniką suaugusiam \$1, vaikui — 50 centų.

Iki malonaus pasimatymo piknike!

STEPONAS ir VALENTINA MINKAI

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

16 dienų (Vilniuje—5, Kaune—1, Rygoje—2, Taline—3 ir Helsinkyje—3)

kaina nuo \$675.00

Vykstantiems iš Chicago \$100 ir iš Detroito \$66 daugiau.

Jungtis prie grupių galima Bostone arba New York'e

Dar yra vietos šiose grupėse:

Spalio 3

ir

Gruodžio 21

GRUPĖJE DALYVIŲ SKAIČIUS RIBOTAS —

NESIVELUOKITE!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

South Boston, Mass. 02127

393 West Broadway

Telefonas: 268-8764

Savininkė: Aldona Adomonienė

HIGHLIGHTS OF SCANDINAVIA

15 days from \$ 309. 00 plus air fare —

Denmark, Finland, Sweden, Norway, Holland

Independent VISA FREE CRUISES to Leningrad,

Tallinn and Riga.

For information contact:

20 Providence Street, Boston, Mass. 02116

Tel.: (617) 482-4952

"GARSO BANGŲ"

PROGRAMA

Ši radijo programa transliuojama penktadieniais iš stoties WBUR 90.9 FM banga nuo 8:00 iki 8:30 val.

vakaro.

Rugpjūčio 3 d.: Julius Kaupo pasaka "Studentas iš rudos vaistinės".

Rugpjūčio 10 d.: Šiandieninė Lietuva vaikų akimis.

Rugpjūčio 17 d.: Pokalbis su suomių kalbininku dr. Z. Kiparsky apie lietuvių kalbą.

Rugpjūčio 24 d.: Lietuvių moteris ir feminizmas.

PARENGIMŲ KALENDORIUS

Rugsėjo 2 d. So. Bostono Lietuvių Pil. d-jos III aukšto salėje LK Mokslų akademijos jubiliejinio suvažiavimo banketas.

Rugsėjo 23 d. Maironio Parke Worcesterio Lietuvių Bendruomenės Bostono apygardos Lietuvių Diena.

Rugsėjo 30 d. 3:00 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos auditorijoje Lietuvių Bendruomenės Bostono apylinkės rengiamas Tautos šventės minėjimas-koncertas.

Spalio 21 d. So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos III a. salėje lietuvių radijo valandos Laisvės Varpo rudens parengimas.

Lapkričio 25 d. So. Bostono Lietuvių Piliiečių d-jos patalpose Bostono ramovėnų rengiamas Lietuvos kariuomenės atkūrimo 56 metų sukakties paminėjimas

PRIMENA JAV-BIŲ PREZIDENTO PAREIGĄ

Philadelphijos arkivyskupijos organas The Catholic Standard and Times birželio 14 d. straipsnyje Unresolved Problems rašo, kad iš antrojo pasaulinio karo užsilikęs neišspręstas palikimas — Baltijos tautų statusas — pagaliau turi būti sutvarkytas. JAV nėra pripažinusios Baltijos kraštų į Sovietų Sąjungą inkorporacijos legalumo. Ta aplinkybė yra didelė moralinė parama baltams jų kovose dėl savo tautų laisvės ir nepriklausomybės. JAV 89-sis kongresas priėmė rezoliuciją Nr. 416, kuria šio krašto prezidentas raginamas iškelti Baltijos tautų — Lietuvos, Latvijos ir Estijos — klausimą tarptautiniame forume. Helsinkyje šiuo metu vykstanti Europos Saugumo Konferencija kaip tik esanti toks tarptautinis forumas, kuriame JAV delegacijai derėtų drąsiai iškelti Baltijos tautų laisvės ir nepriklausomybės klausimą ir priminti JAV jų inkorporacijos nepripažinimo politiką.

(E)

Ar skaitytos?

Vaišvilka, romanas, parašė Juozas Kraliauskas, 234 psl., kaina \$4.50.

Amerikos lietuvių politika, parašė dr. K. Sidlauskas, įvadas dr. P. Grigaičio, kaina \$1.50.

Lietuvos konstitucinės teisės klausimais, parašė Konstantinas Račkauskas, 178 psl., kaina \$2.

Smilgos, A. Giedriaus 15 apsakymų, 204 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais — \$3.75.

Lietuvių pasakos, parašė Herman Sudermann, išvertė V. Volertas, 132 psl., kaina \$3.00.

Įmokit ir skaitykit

Kipro Biečinio

knyga

TERORO IR VERGIŲ

IMPERIJA SOVIETŲ

RUSIJA

Joje smulkiai aprašyta bolševikinio teroro sistema tos vergų stovyklos, kuriose kentėjo ir žuvo mūsų bročiai, seserys, giminės ir draugai. Knygos kaina — 75 centai.

RADIO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo Programa Naujojo Anglijos stoties WLYN, 1360 kilociklų ir iš stoties FM, 101.7 mc., veikia sekmadieniais nuo 1 iki 1:30 val. diena. Perduodama: Vėliausių pasaulinių žinių santrauka, komentarai, muzika, dainos ir Magdūtės pasaka. Biznio reikais kreiptis į Baltic Florists gėlių ir dovanų krautuvę, 502 E. Broadway, So. Boston, Telefonas AN 8-0489. Ten gaunamas ir Keleivis.

BOKIME VISUOMET JAUNI, RYZTINGI IR KIE-
TAI TIKI, KAD MŪSŲ KOVA BUS LAIMĖTA.

STEPONAS KAIRYS

ALDRICH OIL COMPANY

130 Safford Street

Wollaston, Mass. 02170

Tel. 472-2086

Apšildymo įrengimai & APTARNAVIMAI

Aliejaus kuras

Aliejaus degikliai

Krosnys ir garo katilai

Vandens šildytuvai

Elektros tinklo įrengimas

Dorchester — So. Boston — So. Shore

Dažau ir Taisau

Namais iš lauko ir viduje. Lipdau popierius ir taisyti, kaip pataisyti reikia. Naudoju tik geriausią medžiagą.
JONAS STARINSKAS
220 Savin Hill Ave.
Dorchester, Mass.
Tel. CO 5-5854

DRAUDIMO AGENTŪRA

Atlieka įvairių rūšių draudimus

Kreiptis senai adresu:

BRONIS KONTRIM

598 Broadway

So. Boston, Mass. 02127

Tel. AN 8-1761

SAVAITRAŠTIS

Nepriklausoma LIETUVA

Informuoja skaitytojus apie pasaulinius ir lietuviškuosius įvykius, deda daug ir įdomių nuotraukų ir atvirai pasisako apie visus mūsų visuomeninius bei kultūrinius klausimus. Jame rasite įdomių skaitytojų laiškus skyriu, kuriame jaukiai ne abipusį pasisakymą ir nuomonių kiekvieno visiems svarbia problema.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" yra dinamiškas mūsų laisvės laikraštis, ieškas naujų bendradarbių bei idėjų. Visomet atviras kiekvieno nuomonei, kuris kovoja ir dirba už nepriklausomą Lietuvą.

Metinė prenumerata JAV-se \$8.00

Adresas:

7722 George Street, LaSalle-Montreal, 690, Quebec, CANADA

SLA

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA—jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIS MILIJONUS dolerių nariams.

SLA—didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligų pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS ieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA— jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdraudė tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudes nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA—jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą — Edowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžia.

SLA—duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudęs tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA—AKCIDENTALĖ APDRAUDA nandanga visokio amžiaus asmenims rekomenduojama lietuviškų klubų ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudės mokeskis \$2.00 į metus.

SLA—kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės į kuopų veikėjus, ir jie plačiau paaiškins apie susivienijimo darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysite:

Lithuanian Alliance of America

307 West 30th Street, New York, N.Y. 10001

UŽ VIENĄ DOLERĮ IR

AŠTUONIASDEŠIMT TRIS

CENTUS PER MĖNESĮ

IRENGIAMAS VISIŠKAI

NAUJAS TEXACO ALYVOS

DEGIKLIS (BURNER) KURIS

NEPAPRASTAI SUMAŽINS

JŪSŲ ŠILDYMO IŠLAIDAS!

NEJUČIOM.

Iš anksto jokio įmokėjimo * Išsimokėti per 60 mėnesių * Jokio procentų

WHITE FUEL

CORPORATION, 900 East First St., Boston, Mass. Tel. 268-4500

Vietinės žinios

IDOMI VIEŠNIA

Siomis dienomis Keleivio įstaiga aplankė Marijona Doherty iš Waverfield. Massachusetts, ir nusipirko Introduction to Modern Lithuanian.

Išsikalbėjus paaiškėjo, kad jos tėvas, kilęs iš Dusmenų apylinkės, Bakaloriskio kaimo, į Ameriką atvežtas pauglio amžiuje.

Mūsų viešnia ką tik grįžo iš Lietuvos, aplankiusi savo tėvo gimtinę ir niekada nematytus gimines. Jauna moteris labai sužavėta Lietuvos gamta ir žmonių nuosirdumu, bet lygiai giliai sukrėsta jų sunkia dalia. Retas kuris jos giminių išvengė Sibiro vargų. Dėdė (tėvo brolis) su šeima, grįžęs po 12 metų tremties, sodybos vietoje teradęs tik plėną lauką.

Sužavėta Vilniumi, Lentvario, Dusmenų ir kitom a-

pylinkėm. Kaunas mažiau patikęs.

Norėjo, kad ir vyras kartu vyktų, bet jis, nemokėdamas lietuviškai, nenorėjęs rodytis jos giminėms. Užtat dabar nupirko jam minėtą knygą, kad pramokytų lietuviškai. Teiravosi ir vaikams atitinkamų leidinių, bet, deja, tokių neturime.

Labai norėtų įsigyti lietuviškų kryželių, koplytelių ir kitokių liaudies drožinių. Teiravosi ir lietuviškos muzikos plokštelių.

Stebint iš šalies, atrodo, kad viešnagė tėvo gimtinėje labai sustiprino jos lietuvišką dvasią ir uždegė norą pamokyti ir vyrą ir vaikus lietuvių kalbos.

Mes jai davėme kai kuriuos adresus, kur galėtų įsigyti plokštelių ir gauti pamatyti lietuviškų liaudies drožinių.

Juozas Rasio sveikinimas Vliko pirmininkui

Inž. Juozas Rasy, gyv. Cambridge, Mass., Vliko pirm. dr. J. K. Valiūnui atsiuntė tokį sveikinimą:

"Visą laiką stebėjau Jūsų sėkmingą pasiaukojimą mūsų Tėvynės reikalui, bet Jūsų žygis į Helsinkio konferenciją, turint galvoje dabartinius nepalankius laikus, buvo išskirtinas.

Kada daugelis iš mūsų ypatingai tie, kurie mėgsta kritikuoti Jūsų veiklą, gal būtų išsėjęsi pajūriuose, Jūs su kitais tauriais lietuviu labai sėkmingai pasireiškėte mūsų Tautos reikaluose tolimoje Suomijoje, bet taip arti prie mūsų Tėviškės. Padėka ir pagarba Jums.

Ta pačia proga malonėkite padėkoti mūsų šeimos vardu kitiems minėto žygio dalyviams, taip pat Vliko nariams už jų darbą ir perduoti mano geriausius linkėjimus mano kolegai tauriam lietuviui dipl. inž. J. Valaičiui.

(Inž. J. Rasy pridėjo \$100 čekį, nors šiemet jau buvo aukojęs \$35.)

(E)

Dr. Vytenio M. Vasyliūno paskaita Anglijoje

Dr. Vytenis M. Vasyliūnas rugpjūčio 13-14 dienomis dalyvaus Sheffieldo universiteto (Anglijoje) moksliniuose seminaruose, kuriuose paskaitas skaitys pasaulinio vardo mokslininkai. Dr. V. M. Vasyliūnas skaitys ten paskaitą magnetosferos

teorinių modelių skyriuje. Dr. V. M. Vasyliūnas profesorauja garsiajame MIT

— Mass. Technologijos Institute — Cambridge, Mass.

Jis yra ne tik geras fizikas, bet ir muzikas, kuris dažnai vargonais ar pianinu palydi vieną ar kitą dainininką. Kartu su savo tėvu smuikininku Izidorium jis

atlieka koncertų programose piano ar vargonų partijas.

Išvyksta į Lietuvą

Trans-Atlantiv Travel Service organizuota ekskursija rugpjūčio 8 d. išvyksta į Lietuvą. Jai vadovauja Albina Rudžiūnienė.

Monika Lemberdienė išvyko

Poeto Prano Lemberto našlė Monika Lemberdienė, kuri čia ilgesnį laiką viešėjo savo bičiulių tarpe, praeitą trečiadienį išskrido atgal į Santa Monica, Calif., kur ji pastoviai gyvena.

Jei mažas bijotų didesnio, mes nepažintume narsumo.

SOUTH BOSTONO LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBE penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais veikia

LIETUVIŠKA UŽKANDINĖ

NUO 3 VAL. POPIET IKI 10 VAL. VAKARO

- SKANI LIETUVIŠKA PICA
- VOKISKAS ALUS
- JAUKIAI ĮDEKORUOTOS NAUJOS PATALPOS
- LIETUVIŠKAS MALONUS PATARNAVIMAS
- TRIJŲ GENERACIJŲ LIETUVIŠKA MUZIKA

Šeštadieniais ir sekmadieniais

NUO 12:00 VAL. IKI 3:00 VAL.

LIETUVIŠKI PIETOS

(Balandėliai, kugelis, dešros, kopūstai ir kt.)

Atsilaikykite ir būsite maloniai nustebinti!

S.B.L.P. DRAUGIJOS VADOVYBĖ

Gana
nereikalingai eikvoti kuriai alyva
1973
Savybės:
Produktingumas
Grisis
Ekonomija

Namams šildyti geriausias pasirinkimas

Alyva kurenamos šilto oro krosnys
Rytidienos įrengimas

Pilnas įrengimas, įskaitant alyvos burnę, pūtį, oro filtrą, termostatą, kontrolę ir darbą sujungti rūšį su vamzdžiais.
10 metų garantija.

\$495.

Pakaitinė modernus alyva šildymo naujiena
FORTUNA FUEL CO.
Alyva šildymo specialistai
470 Adams Street, Quincy, Mass.
Alyvos burnerių aptarnavimas šilumos 24 val. per dieną
Shambini — Boston: 436-1204 So. Shore: 773-4949

COSMOS PARCELS

EXPRESS CORP.

144 Milbury St.
WORCESTER, MASS.
Tel. SW 8-2868

yra vienintelė oficiali įstaiga Worcester, kuri siūnia siuntinius tiesiog iš Worcesterio į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas sritis. Čia kal-

bama lietuviškai, patarnaujama greitai ir sąžiningai. Siuntiniai aueina greitai ir tvarkingai.

Čia galima gauti įvairiausių importuotų ir vietinės gamybos medžiagų ir kitų daiktų, tinkamų Lietuvoje. labai žemomis kainomis.

Vedėja B. Svikiene

Senas parvirsta ir negirtas.

Flood Square Hardware Co.

Savininkas N. J. ALFKNA
628 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.
TELEFONAS AN 8-4149
Benjamin Moore Dažai
Popierios Siemonas
Stiklas Langams
Visokio reikmenys namams
Elektrinės plumbrikos
Visokio reikmenys daiktams

Telefonas: AN 8-2806

Dr. Jos. J. Donovan

Dr. J. Pašakarnio

OPEDINIS OPTOMETRISTAS

Valandos:
nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
Trečiadieniais nepriimama
447 BROADWAY
South Boston, Mass

Už nosies ne tik jaučius vedžioja.

Peter Maksvytis

Carpenter & Builder

49 Church Street
N. Milton, Mass.

Atlieku vieno patalyno, remonto ir projektavimo darbus iš lauko ir vidaus, gyvenamųjų namų ir biuro pastatų, pagal Jūsų reikalavimus. Sankaita visados iki 9 val. vakaro.

Telefonas: 698-8675

TEL. AN 8-2124

Dr. Amelia E. Rodd

(RUDOKIUTĖ)

OPTOMETRISTE

Valandos:
nuo 10 ryto iki 6 vakaro
Trečiadieniais — uždara
445 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Nerasi medžio be šakos, o E. KARDELIENĖS DAINŲ žmogaus — be ydos.

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance

321 Country Club Rd.

Newton Centre, Mass. 02159

Tel. 332-2645

Laisvės Varpas

Lietuvių Radijo Valanda

Sekmadieniais 11-12 val.

AM 1,430 KC

Vedėjas PETRAS VIŠCINIS

173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Tel. 586-7209

ATLAS PARCELS CO.

82 Harrison Street,
Worcester, Mass. 01604
Tel. 798-3347

Tiesiai iš Worcesterio siunčiam įvairius siuntinius į Lietuvą ir kitus Rusijos valdomus plotus! Siuntiniai sudaromi iš vietinės gamybos medžiagų, apavų, maisto ir pramonės gaminių. Turime vietoje įvairių vietinės gamybos ir importuotų prekių iš kitų kraštų visai žemomis kainomis. Be to, siunčiame maistą, pinigus ir galite užsakyti jų gamybos prekes. Čia sumokėsite pinigus, o giminės ten vietoje galės pasirinkti užsąkrtas prekes.

Taipogi tarpininkaujame per tam tikras įstaigas atsikviesti giminės čia pas save į svečius ar nuolatiniam apsigyvenimui. Patarnavimas atliekamas greitai ir sąžiningai. Atsilankę įsitikinsite. Vedėjas A. Schyrinaki

COSMOS PARCELS

EXPRESS CORP.

AND

TRAVEL INFORMATION

ĮVAIRIAUSIAS DOVANAS

siunčia betarpiškai

IS BOSTONO Į LIETUVĄ

ir kitus Rusijos okupuotus kraštus

Pristatymas greitas ir

garantuotas

Prekes parduodamos nu-

mintomis kainomis.

Galima užsisakyti rublių

certifikatus, automobilius,

šaldytuvus ir pan.

Atidaryta darbo dienomis

nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.

o šeštadieniais

nuo 8 val. ryto iki 2 val. p.p.

Kitomis valandomis pagal

susitarimą telefonu.

389 W. Broadway

So. Boston, Mass. 02127

Tel. 268-0068

Knyga yra geriausias žmogaus draugas

The Apothecary

LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINĖ

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikite į lietuvišką vaistinę.

Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.

182 a W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.

Telefonas AN 8-6020

Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v., išskyrus šventadienius ir sekm.

M & T OIL CO., Inc.

641 E Broadway So. Boston, Mass. 02127

- ☐ Krosnies aptarnavimas
- ☐ Automatinis įpilimas
- ☐ Patogios mokėjimo sąlygos
- ☐ Pilnas šildymo įrengimas

Skambinkite

268-4662

South Boston Savings Bank

ALFRED W. ARCHIBALD, PREZIDENTAS

460 West Broadway, South Boston, Mass. 02127

Skambinkite 268-2500

Bankas atidarytas nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 9 val. ryto iki 3:30 val. po pietų.

ATIDARYTAS NAUJAS SKYRIUS

740 Gallivan Boulevard, Dorchester, Mass. 02122

Skambinkite 825-9090

Jis atidarytas nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 10:30 val. ryto iki 5:30 val. vakaro. ŠEŠTADIENIAIS — nuo 9 val. ryto iki 12 val. dienos.

DABAR

už nemažesnius kaip \$1,000 dviejų metų įspėjimo indėlius moka 6% (iš tikrųjų tos rūšies indėliai duoda 6.27% pelno)

už visus kitus indėlius moka

5 1/4%

Nuo įdėjimo dienos — Kas mėnuo priskaitomi nuosimčiai — Pilnas draudimas Bankas veikia 109-tuosius metus.

Šio banko direktorių taryboje yra adv. J. Grigalus.

Reikale su tarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas (Assets) yra virš \$274,000,000

Trans-Atlantic Travel Service

DAUGIAUSIA PATYRUSI LIETUVIŠKA TURIZMO ĮSTAIGA

Norintiems keliauti į Europą, Pietų Ameriką, Australiją ar į bet kurį kitą pasaulio kontinentą, praleisti atostogas Floridoje, sauletoje salose kaip Havajuose, Karibuose, Bermudoje, aplankyti giminės Lietuvoje ar juos pasikviesti į svečius — geriausia ir greičiausia patarnaus TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE. Čia visų lėktuvų bilietai (International and Domestic Air Tickets) išrašomi belaukiant — be jokio papildomo mokesčio.

Siunčiant pinigus ir siuntinius į Lietuvą ar perkant prekes tiems siuntiniams (skrytes, męgtinius, įvairias medžiagas), sąžiningiausiai patarnaujame

Globe Parcel Service, Inc.

Rublių certifikatus, automobilius, motociklus šaldytuvus ir kitus rusiškų prekių užsakymus siųskite savo giminėms tik per

Trans-Atlantic Trading Co

(PODAROGIFTS INC. SKYRIUS BOSTONE)

Darbo valandos: — — — — — 9-5

Ketvirtadieniais 9-6

šeštadieniais uždaryta

393 West Broadway

So. Boston, Mass. 02127

Telefonas: 268-8764

Visų skyrių vedėja Aldona Adomonis